

Vale po pošti:
za celo leto naprej... 4.50
za en mesec... 4.50
za šest mesecev... 12.50
za ostale inozemstvo... 15.00

V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej... 4.50
za en mesec... 4.50
za šest mesecev... 12.50
za ostale inozemstvo... 15.00

Sobotna izdaja:
za celo leto... 10.00
za šest mesecev... 12.50
za ostale inozemstvo... 15.00

SLOVENE

Insideri:
Kazenski postopki (30 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostori)
na enkrat... po 50 v
na dva in večkrat... 40
pri večjih sodnih primerih
poplat po dogovoru.
Na sobotah dvojni tisk.

Poslane:
Kazenski postopki 5 r
Izkušnja vsak dan izkušnja na
delu in prazniku, ob 2. uri pop.
Redna letna priloga vrniti raj

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrani članki se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Redna
pošta hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske št. 24.797,
bosn.-herz. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Protest Narodnega Veča proti zasedbi slovenskih krajev po Italijanih.

Zagreb, 23. novembra. Narodno veče je odposlalo na zunanje ministrstvo v Rimu protestno noto proti zasedbi slovenskih krajev po Italijanih, katero priobčujemo v izveščku:

Protestiramo na najenergičnejši in na najformalnejši način proti temu, da italijanske čete zasedajo naše jugoslovansko ozemlje Istro, Slovenijo, hrvaško in slovensko obrežje, posamezne točke Dalmacije ter naša mesta ob Jadranu ter se italijansko vojni vodstvo niti ne drži demarkacijske črte, ki je bila določena med entento in bivšim avstro-ogrskim vrhovnim armadnim vodstvom. Država SHS, nikakor ne bo priznala definitivne zasedbe teh pokrajin do Soče in do gorovja severozahodno od te reke. Z ozirom na narodnost prebivalstva, njegovo čuvstvo, njegovo ekonomsko in geografsko stališče, spadajo te dežele v okvir svobodne države Jugoslavije. Njegovo Narodno veče protestira proti načinu, kako italijanske oblasti odstavljajo v teh krajih poprejšnje oblasti, odpravljajo slovenski jezik ter uvajajo italijansko oblast. Po zadnjih informacijah Narodnega veča so uvedle italijanske oblasti v Trstu kazenski in civilni red, kar je popolnoma v nasprotju z določili mednarodnega prava. Italijani so v Pulju odstranili vse jugoslovansko prebivalstvo, ki nima v Pulju nobenih nepremičnin. Osrednja vlada SHS. je preskrbela z živili iz svojih zalog prebivalstvo Istre in Primorske. Italijani so ta živila prebivalstvu vzeli in zase rekvirirali. Aproximacija Dalmacije je popolnoma prenehala, položaj prebivalstva v okupiranih krajih z ozirom na prehrano je obupen. Poleg tega so se začeli Italijani polasčati naših pomorskih objektov ter jemati tudi vojno brodovje, ki je last države SHS. Z ozirom na te navedene okoliščnosti smatra Narodno veče za potrebno, da se položaj pojasni in sporoča ta dejstva v vednost italijanske vlade.

Narodno veče je odposlalo to noto s posebnim spremstvom tudi vladam entente v London, Pariz in Washington.

Klika ruje.

Dvojná metoda.

Danes ponoči je prispela iz Zagreba vest, da so ondi odkrili oficirsko zaroto, ki je baje pod krinko republičanske ideje hotela strmoglaviti Narodno Veče v Zagrebu, se polastiti vrhovne oblasti ter tako pokopati komaj pridobljeno svobodo nade Jugoslavije. Ne more biti dvoma, da je to revolucionarno gibanje plod zunanjih vplivov, predvsem z Dunaja, iz Budimpešte ter od strani Italije. Vedno jasneje se namreč kaže, da Italija postopa popolnoma v smislu nemške in mažarske politike proti Jugoslaviji. Italijanske težnje gredo na tem — to je danes očito — zasedi najprej del jugoslovanskega ozemlja ter tako obreza Jugoslavijo brez Srbije spravi pod svoj protektorat. Proti tej nameri smo včeraj zavzeli svoje odločno stališče. Šledati pa moramo, da Italiji ne damo novega povoda, da bi še dalje zasedala naša ozemlja.

Vsak nemir in vsako ruvanje to nevarnost poveča.

Metoda, ki se je temni elementi v službi protijugoslovanske politike poslužujejo, pa je različna. Na Hrvaškem, kjer se zdi, da je večina Narodnega veča za monarhijo, so si baje zbrali republičanski plašč in pod krinko republičanske ideje revolucionirajo predvsem vojaštvo. Glavna opora republikanstva na Hrvaškem je Radićeva seljačka stranka. Če je Radić pri tej zaroti bil udeležen, nam ni še znano. Vsekakor pa je nezanesljivi, nestalni in precej demagoški značaj tega moža gotovo — morda le nehote in nevede — podpiral stremenje sovražnikov mlade jugoslovanske svobode. Kakor poroča tiskovni urad Narodnega veča, je bila protijugoslovanska revolucija določena za 25. t. m., ko bi bila Radićeva stranka v Zagrebu imela svojo skupščino.

Cisto drugo metodo so si izbrali naši

sovražniki v Ljubljani. Tu so razmere drugačne. Domala vsa narodna vlada stoji na čelo na republikanskem stališču. Za to načelo se je izjavila na svojem posvetovanju V. L. S. in tudi večina pristašev jugoslovanske demokratske stranke stoji — vsaj za svojo osebo — na tem načelu; stališče socialistov je itak že dano samoposebi. S prevelikimi žrtvami pa smo zadočili svojo svobodo, da bi jo smeli sedaj na kakršenkoli način kompromitirati ali spravljati v nevarnost. Zato je bilo čisto pravilno stališče naše vlade, da je v svoji seji dne 21. novembra sklenila, naj provizorično ureditev naših skupnih zadev, ki so z ozirom na položaj z Italijo nujne, prepusti Narodnemu veču. To velja v prvi vrsti za znani predlog dalmatinske vlade, ki smo ga v izveščku priobčili že včeraj in ki ga v poročilu o seji Narodne vlade ponavljamo zopet danes. Ta predlog je nedemokratski, zato za nas nesprejemljiv, tudi socialisti ga ne odobravajo, jugoslovanska demokratska stranka pa ga sprejema. Zato je bilo pametno, da se vsa tri naziranja predlože Narodnemu veču, ki naj sklepa. Jasno pa mora biti, da bo razmere končno smela in mogla urediti le konstituenta, kjer bo govorilo vse ljudstvo. Razmere z ozirom na Italijo zahtevajo nujne rešitve. Zato pozivljamo Narodno veče v Zagrebu, naj naprosi entento, da smejo srbske čete zasedi naše slovenske kraje. Če Srbi zasedejo naše ozemlje v imenu cele entente, bo to napravilo na Italijo dovolj velik vtis, da odneha od svojega novega imperialističnega pohoda. Srbske čete same v svojem imenu — tega se bojimo — bi bile za to prešibke. In to okolnost in nejasnost položaja so porabili zopet temni elementi pri nas, ki na skrivaj po krtovo rujejo proti sedanji vladi, oziroma njeni večini, češ da je za republiko, da se moramo na vsak način izjaviti za monarhijo itd. Agitacija teh brezimnih elementov je ustvarila sopeno ozračje, nevarno toliko bolj, ker zopet isti temni elementi hujkajo proti Srbom, ter pospešujejo ustanovitev raznih vojaških svetov, da z njih pomočjo nasilno vržejo vladu. Mnogi naivneži namreč menijo, da bo stvar kaj boljša, če pride druga vlada, in ne vedo, da kaos, ki se enkrat začne, postaja vedno večji. Nič ni bolj usodno, ko v takih kritičnih časih menjavati vlade. To gibanje s pozornostjo zasledujemo že nekaj dni. Nismo hoteli o tem pisati. Sinoči ob 11. uri se je zglasila v našem uredništvu skupina slovenskih častnikov, ki so prinesli poziv, ki ga danes priobčujemo. Takrat za dogodke, ki so se vršili v Zagrebu, še nismo vedeli.

Kličemo danes vse naše ljudi na krov

Somišljeniki in somišljenice!

V nedeljo dne 24. nov.
ob 10. dopoldne

Ijudski shod v Mestnem domu.

Vabimo vse somišljenike, da se tega važnega shoda gotovo udeležijo!

Poročali bodo tudi govorniki V. L. S. in krščansko-socialnega delavstva.

Na svidenje!

in na stražo! Razkrinkajmo spletke temnih elementov, ki stoje v službi nekih klik, ki nimajo nikjer zaslonbe, pa bi radi gospodovale, četudi na razvalinah naše svobode! Ljudje, ki so v sedanjih razmerah morali izgubiti svoja mesta, svoj vpliv in veljavo, ti onemogli ljudje rujejo. Rujejo proti vladi, ki naj čuva red in mir, rujejo proti našim Srbom, ki so nam prišli pomagati, rujejo proti republiki pri nas ravno tako, kakor ti hlapci tujinstva rujejo v Zagrebu zoper Narodno veče.

Intrigantje so isti — le metoda je dvojna.

Poskrbeli bomo, da se bodo vse intrige in spletke onemoglega klikarstva tudi pri nas razkrinkale ter da bo ljudstvo, ko pride čas za to, govorilo svobodno besedo!

× × ×

Časnikarski odsek Narodnega veča je izdal 22. t. m. ponoči uradno poročilo:

Nocoj se je odkrila velika zarota bivših avstro-ogrskih oficirjev. General Lipovšek je hotel izvesti protirevolucijo, tem, da je s pomočjo oficirsko-vojaške seljaškega sveta nameraval odstraniti celotno Narodno veče, mesto njega vzpostaviti vojaški režim in uvesti vojaško diktaturo.

Dan za izbruh te protirevolucije je bil določen na 25. t. m. na dan glavne skupščine Radićeve seljačke stranke. Hotel so aretirati vse voditelje Narodnega veča v noči od 22. na 23. t. m. ter jih uiniti za neškodljive. To je izrečno priznal eden izmed aretiranih zarotnikov. V zaroto je zapletenih več višjih in nižjih častnikov, ki so se v zadnjem času odlikovali kot izredno goreči propagatorji takozvane republikanske ideje.

LISTEK.

Šbirka Krekovih izrekov v parlamentu.

Krek je bil član avstrijske poslanske bornice od l. 1897. do 1900. in od l. 1907. do 1917. Pri pregledovanju njegovih govov je v sedanjem času posebno zanimivo, da je Krek sedanje razmere takorekoč prerokoval, opetovano pa zlasti opozarjal a to, da mora mažarsko nasilje odbiti Hrate od države. Dalje priobčujemo tu nekaj izrekov, ki posebno značilno izražajo krekovsko mišljenje. Datum v oklepaju pomeni dan dotičnega govora, iz katerega je izrek vzet. Izreki se nanašajo brez izjeme amo na predvojno dobo.

I. Izreki političnega značaja.

a) Vzrok revolucije.

Veliki vzrok revolucije je a, da ustave stoje nepremeno, dočim korakajo narodi aprej.

(Citat iz angleškega zgodovinarja Macaulaya 5. julija 1907.)

Ogrske v sedanjih obliki ne moremo priznati.

Ogrska temelji na krivičnosti, ogrska državna ideja temelji na nemoralu. Jasno

in razločno moramo izraziti, da Ogrske na tej nemoralni podlagi ne moremo in nečemo priznavati.

(4. junija 1909.)

c) Jugoslovani — ključ do Balkana.

Kdor noče računati s tem dejstvom, da obstoja v Črni gori, Srbiji, Bolgariji in Rumuniji pravcato sovražstvo proti naši državi, ta stvari ne razume. Če hočemo voditi balkansko politiko, moramo najprej pregneti vsaj sovražstvo iz teh narodov. Edini ključ do tega smo avstrijski Jugoslovani.

Narodi, ki so nekoč pozdravljali Avstrijo kot rešiteljico, so sedaj po svojem srcu pravzaprav naši največji sovražniki, čeprav — to trdim, ker vem — stoji pri njih oseba našega cesarja v visoki časti.

V Dalmaciji na primer, gospodje, zamore arheolog varovati svoje izkopenine pred motenjem in morebitnimi tujimi vplivi najbolje s tem, da jih pokrije s črnim žoltim blagom. Kajti če pošten Dalmatinec to le zagleda, se prekriža in reče »Porezi!« (= davek) in zbeži.

Tako je s stvarjo, in če hočete, gospodje, voditi zdravo balkansko politiko, zdravo jadransko politiko, morate zlomiti najprej in predvsem mažarski vpliv in priznati pomen Jugoslovancev.

(18. julija 1907.)

d) Usodne posledice Čuvajeva komisarijata.

Naglašati moram: Še enkrat se take reči, za katere pravzaprav nimamo imena, nimamo izraza, še enkrat se take nemogućnosti, kakor so se zgodile na Hrvaškem (da se je namreč uvedel Čuvajev komisarijat), ne smejo dogoditi. V tem slučaju bi bilo vse izgubljeno. Ne le ministrski predsednik, ampak tudi drugi faktorji te države, tudi zakonodajna zastopstva bi zamažali iskala avstrijskega državnega čustva med Jugoslovani.

(19. aprila 1912.)

e) Avstrijska državna misel.

Eksistenčna upravičenost naše države temelji na balkanski politiki... Raison d'être Avstrije je bilo varstvo krščanske kulture proti polumesecu. To je še danes... Jožef II. je namenu Avstrije dal drugo smer. Hotel je ustanoviti centralistično nemško državo. Pokazalo se je, da Avstrija temu namenu ne more služiti in, gospoda moja, ne sme služiti.

(18. julija 1907.)

f) Zakaj ni nikjer avstrijske državne misli.

Zahtevati moramo, da pride po zgodovinskem pouku v nas avstrijska državna misel. Po poštenem zgodovinskem pouku pa moramo priti tudi do tega, da bomo raz-

umeli eksistenco strank, ki jih vidimo v naši domovini, in da bo fant že po VIII. razredu, ko je napravil maturo, vedel, kako se je razvilo politično življenje narodov. Potem ne bo mogoče, da bi Madžari, ki pitajo otroka že od prvih razredov ljudske šole z zgodovinskimi potvorami... nadkriljevali nas, ki ne poznamo niti lastne zgodovine in je ne smemo poznati. In zakaj ne smemo, zlasti mi, ki smo slovenskega izvora, poznati svoje zgodovine? Zato, ker smo sužnji, (tlačanski) hlapčevski narodi, ker nimamo pravice, misliti in ravnati po svojem mišljenju.

Dvigam tožbo proti avstrijski državi in proti avstrijskim vladam. Če najdemo sedaj, da ne eksistira avstrijska državna misel pravzaprav nikjer, so temu same krive.

(18. julija 1907.)

g) Rešitve ni upati ne od vlade, ne od parlamenta.

Od dne do dne najdem — povem čisto odkrito — pri jasnem in treznem razmotrivanju položaja, da je naša vlada popolnoma v mrežah mobilnega kapitala, velikih borzižancev.

(5. junija 1908.)

Našli smo namreč, da ne dobimo v tej zbornici nikake moči, nikake jakosti

do. Res so do sedaj le seno pobrali za svoje konje in mule in drva za kurjavo, a dali nam niso še prav nič. Sicer se izgovarjajo da ni mogoče tako naglo spraviti k nam, ker so oni od Piave tako brzo hiteli k nam, da še zimske obleke niso mogli s seboj vzeti, a zopet se hvalijo, da so velikanski plen dobili, avstrijske vojaške zaloge so bile neki ogromne. Sedaj so nam že pošto zaprli, in teden nismo dobili nobenega časopisa, kar je v teh časih tako mučno. Bojimo se, da bode ta konec vojske za nas še najhujši, ne bo ne telesne ne dušne hrane, in mi odrezani od vsega sveta.

Iz Istre.

Da se je tu tako razpaslo irredentstvo in renegatstvo, katero hoče zdaj po vsej sili spraviti slovensko Istro pod mizerno Italijo, je krivo tudi naše ljudstvo. Vedno je prodajalo tem elementom in od njih kupevalo. Tako jih je obogatel in utrdilo v Istri. Da ni tega delala naše ljudstvo, bi bili morali vsi se izseliti v Italijo, drugače ne bi bili mogli živeti. Istra bi bila zdaj čista teh grdih zgač in ne bi bilo vanjo Italijanov. Ljudstvo! Vsaj zdaj, ko te Italijan že davi, spametuj se! Napovej brezobziren bojkot irredentovcem in renegatom! Tako se jih boš kmalu rešilo. S tem, da smatrajo Italijani vse naše vojake vojnimi ujetniki in jih mislijo poslati v Italijo, so si sami podpisali smrt v naših deželah. Po štiriletni krvavi vojni, po tolikem trpljenju, gladi in ujetništvu zdaj zopet iti v italijansko ujetništvo! Menda ga ni, ki bi se v to podal. Ta trinoški italijanski korak bo razburil celo irredentovce in renegate. Naletel bo na najdivji odpor. Tako je pravi Premnogi živil so do zdaj odpeljali irredentovci in renegati od Slovencev in Hrvatov. S temi živili so preživljali sebe in še delali velike dobičke s prepodajajo istih. Ker te podle duše tako sovražijo Jugoslavijo, prezirajo Jugoslovane, a norijo za Italijo, Jugoslovani, ne dajate jim več prav nobenih živil ne za denar in ne za kakše stvari. Naj gredo po živila v Italijo!

V Istri je zdaj jako žalostno. Pošt nobenih, časopisov nič, vse imajo v rokah Italijani. Res pravi veliki petek. Da bi mu kmalu sledila Velika noč! Vstajenje! Veselili smo se konca vojske, a padli smo v največjo žalost in pobitost. Še ta kelij moramo piti. Žalostinke preroka Jeremije veljajo zdaj tudi za Istro.

Jugoslovani! Zapomnite si dobro imena: Runco, Mrach, Ujčić, Pilat, Milotič, Margheč, Camus, Ivich, Orlich, Depiera, Giorgis, Bratolich itd. itd. Pretrgajte z njimi vsako trgovino!

Vojaki na Notranjskem.

Ko so prišli Italijani v Trnovo na Notranjskem, so bili zelo vpludni. Pripovedovali so, da so nas prišli odrešiti, a ker so jim ljudje povedali, da smo popolnoma zadovoljni s priobeno svobodno Jugoslavijo, so postali silno resni in pričeli ostreje nastopati. Karabini-erji, Sicilijanci iz Palermo so, ljudi zelo strogo preiskujejo in vzamejo ljudem vse, kar prinesejo. Nekemu možu so vzeli od štirih klobas tobaka dve, ne da bi jih bili plačali. Nekemu kmetu, ki je kupil konja v Postojni in se izkazal s potrdilom italijanske oblasti, so ga vzeli. Vojakom, ki se vračajo domov, vzamejo vse. Vse polno italijanskih lepakov, namenjenih prebivalstvu, je nalepljenih, toda zgodilo se je, da jih italijanski vojaki, ki je stal na straži, ni pustil ljudem brati. Gospoda dekana Kržišnika so prosili, da jim prepusti cerkev sv. Trojice za skladišče, česar jim samo ob sebi umljivo ni dovolil. Pošta iz Jugoslavije ne prihaja, popolnoma smo odrezani od svojih rojakov. Govorili se, da so Italijani v Jelšanah izselili gospoda dekana Velhartičkega. Italijani so popisali vse moške od 18. do 50. leta. Zadnje čase zelo rekvirirajo. Nekemu revnemu bajtarju so vzeli zadnje seno, ko je prošil za plačilo in hodil od Poncija do Pilata na laških oblastnih, so se mu smejali. Italijani sekajo gozde in pobirajo les iz starih avstrijskih jarkov, ki so jih avstrijski vojaki skopali pred štirinajstimi leti. Na poštah so pobrali vse poštne znamke, italijanskih ni in pošta počiva. Vsem oblastim so skontirali blagajne in odpravili orožnike. Železniška zveza z Reke v Ljubljano je strašno za nič. Ko se pripelješ v St. Peter, moraš čakati na vlak, ki vozi proti Ljubljani, skoraj celih 24 ur, ker ravno pred prihodom reškega vlaka odpiha osební vlak proti Ljubljani.

ITALIJANSKI RAZGLAS.

Vsem nedanjim vojakom bivše avstro-ogrske armade je na prosto dano se tokom 24 ur odstraniti iz po italijanskem vojaštvu zasedenega ozemlja in se ne smejo več vrniti.

Vojaška italijanska oblast jim bo šla pri odhodu na roko in potovanje olajšala.

Tisti, ki se prostovoljno ne odstranijo, se bodo začeli jutri zbrali po italijanskem vojaštvu in odpeljali v Gradško, kjer se bodo

(25. junija 1909.)

e) Veri se od resnične vede ni ničesar bati.

Če hočemo imeti res znanstveno misleče ljudi, jih moramo najprej na univerzah metodično vzgajati. Posledica naj bo kakršna hoče. Dobro, če naša cerkev ne more obstati, ker jo uniči napredujoča metoda znanstveno delujočih mož, potem mora poginuti, ker ni vredna, da živi... Gospodje, ki stojite na stališču, da se podlaga naše vere ne da znanstveno dokazati, bodite brez skrbi! V tem slučaju bo to poslopje, ki ga imenujemo katoliško cerkev, samo od sebe razpadlo, ne bojte se, železna rnanke bo oskrbela to sama od sebe. Mi- lim pa vendar, da lahko rečem s pogle- m v bodočnost, da bo, kakor sta že P- stratus in Celsus navajala iste očitke, smo jih slišali zadnja dva dni, tako tudi

stavili na razpolago italijanski vojaški oblasti

Kdor bo imel potrdilo od županstva, da je pristojen v občini, da je posestnik, javni uslužbenec itd. ter v občini neobhodno potreben, mu bodo vojaške oblasti v Gradški po pregledu njegovega potrdila dovolile povratek v njegovo občino.

V tem slučaju se bo moral vsak opro- čen zgledati po enkrat ali dvakrat v tednu pri vojaškem poveljstvu.

Italijani povsod na demarkacijski črti.

Rim, 21. nov. (K. u.) Agencija Stefani javlja: Tekom včerajšnjega dne so dosegle italijanske čete meje, določene v pogodbi za premirje.

ZASTOPSTVO NARODNE VLADE V GORICI IN ITALIJANI.

Poverjenik Narodne vlade dr. Podgornik v Gorici je izročil italijanskemu presldio del comando svoje poverilo, da je predložil le-ta v pregled guvernerju v Trstu. General di Ros- sino je odgovoril, da bi moral po nlegovem mnenju notoficirati Narodno veče imenovanje poverjenika vladi v Rimu in da ne more po- verjenika tako dolgo priznati, dokler ne dobi navodil od svoje vlade v Rimu. Pričakovati je, da bo Narodno Veče še danes naznanilo rimski vladi, da je postavljen dr. Podgornik kot poverjenik za Gorico.

Amerika smatra Reko za jugoslovansko mesto.

Bakar, 22. nov. Danes ob 6. uri popol- dne se je pripeljal v bakarsko luko ameri- škí rušilec »Israel« s poveljnikom Astty, ki se jekrcal. Predsednik krajevnega od- bora Narodnega veča dr. Matkovič z luš- kim kapitanom Mihalovičem, mestnim zdravnikom dr. Pušičem in številnim me- ščanstvom so pozdravili ameriškega ru- šilca. Nato je odšel ameriški poveljnik v hotel, kjer se je vršila konferenca. Ameri- škí poveljnik je izjavil: Amerika smatra Reko za jugoslovansko mesto in Italijani nima jo nobenega opravka niti pravice da intervenirajo. Italijanom se je dovolila le začasna okupacija Istre; a ne Reke. Nato je prevzel poveljnik v imenu Amerike pro- tektorat nad jugoslovanskimi vojnimi ladjami v Bakru in Kraljeviči. Jutri od- potuje imenovani poveljnik v Split in Ko- tor, od koder se vrne zopet v Bakar. Kon- ference se je udeležil tudi srbski podpol- kovnik Maksimović, ki je nato odšel na železniško postajo Bakar, kjer je sprejel francoskega in angleškega atašaja. Jutri odpotujejo na Reko, kamor pride francoski general Dardier. Podpolkovnik Maksimo- vič je pred ameriškim poveljnikom pro- testiral proti postopanju Italijanov glede oblatenja srbske zastave in nedržanja časine besede. Ameriški poveljnik je kon- čal konferenco s klicem »Živela Jugosla- vija« in obljubil pomoč v prehrani.

Reka, 32. nov. Danes zjutraj so odpo- tovali z Reke v Zagreb francoski in angle- škí odposlanci, kamor pridejo ob 8. uri zvečer.

Lahi na Sušaku.

Reka, 22. novembra. Italijanske čete so udre v zasebna stanovanja na Sušaku. Ustavili so tisk hrvaških časopisov, raztr- gali hrvatske zastave. Neko bolnišnico so Italijani popolnoma oplenili. Odstavili so vse hrvatske uradnike. Zaplenili so 1 va- gon masti, ki je bila določena za Pulj, 3 vagone vina in za 1 milijon kron drugih živil.

Šest ladij z živečem za Bosno in Dalmacijo.

Sarajevo, 22. nov. Vrhovno srbsko voj- no poveljstvo je zapovedalo, naj takoj od- potuje iz Dubrovnika v Solun 6 ladij, kjer bodo naložile hrano za prebivalstvo Bosne in Dalmacije.

—:—

bodoče in v tej zbornici bodo vedno prav tako kot zastopniki svobodomiselstva tu- di zastopniki katolicizma...

Mislím, da nam je v silnem duševnem boju za svetovno naziranje, ki je mala nje- gova praska izpolnila tudi to sejo, prišel en stavek Tertulijanov blize v spomin. To je stavek: Anima naturaliter christiana. Gospodje! Izrekam nado, da se bodo naj- plemenitejši in najboljši duhovi v trdem boju za svoj svetovni nazor priborili ve- dno zopet do trenutka, ko bodo priznali svečano, obliži z lučjo duševnega miru: Christianus mihi nomen, catholicus cog- nitio.

(Iz debate o Wahrmondovi aferi dne 4. decembra 1907.)

3) Pritegnimo k javnemu delu kar najširšo javnost.

Česa rabimo najprej? Da ozdravimo javno življenje, moramo z vzgojo in izob- razbo pritegniti k delu vse moči ljudstva, ki so zmožne za samoupravo.

(5. julija 1907.)

IV. Zatiranje poznanjskih Poljakov.

Resnica in pravica! Ali najdemo to dandanes? Priznati moram, da me... ose- bno že vrsto let ni nič tako potrlo — ne spravilo v ogorčenje, ampak duševno pot- rilo — kakor dejstvo, da kulturno tako napredna država kot Pruska hoče poseči

Sovražna propaganda.

Med ljudstvom, posebno med vojašt- vom v Ljubljani se treslje razne vznemir- jajoče vesti, ki imajo prozoren namen, po- vzročiti zmešnjave in nasprotstva v poli- tičnem življenju na eni strani med doma- čimi strankami, na drugi strani pa med Slovinci in Srbi. To delajo domači in tuji sovražniki, agentje in špijoni, šušterci- janci, nemčurji in Italijani, katerim je mlada Jugoslavija trn v peti. Ti bi radi povzročili nemire in s tem dali povod Ita- lijanom, da okupirajo slovensko ozemlje do Zidanega mostu ter se tako polaste na- ših premogokopov. Take škodljivce naše svobodne države je treba na mestu areti- rati in jih izročiti štacijskemu poveljstvu v Ljubljani. — Slovenski častniki.

Rezervnim častnikom.

Z demobilizacijo je postalo mnogo rezerv- nih častnikov začasno brezposelnih. Da se tem pomaga v prehodni dobi med vojaško službo in nastavitvijo v kakem civilnem po- klciu, je sklenila Narodna vlada SHS v Ljub- ljani, da se ustanovi tečaj za poštno, železni- ške in druge uradnike, ki bo trajal približno tri mesece. Častniki, ki se jih hočejo vdele- žiti, dobe v tej dobi polno plačo; po dovršenem tečaju se sprejmejo v dotično državno služ- bo. Častniki ki ne reflektirajo na državno službo in dokažejo, da so začasno brez zasuž- ka dobe odpraviščno v znesku trimesečne plače. Narodna vlada SHS v Ljubljani.

Dalje služečim podčatni- kom.

Narodna vlada SHS v Ljubljani je zve- dela, da se je naredba glede določitve plač vojaštvu nepravilno tolmačila, tako da so bili z naredbo, ki je hotela izboljšati plačo vsemu vojaštvu, celo dalje služeči podčastniki prikrajšani. Zato Nar. vlada pojasnjuje, da znaša dnevna plača 5 K. Teh 5 K je smatrati kot posebno doklado za aktivno službovanje. Vsi drugi prejem- ki, ki so jih imeli dalje služeči podčastni- ki, pa seveda ostanejo. Napaka, ki se je napravila v računskem oddelku, se popra- vi in izpadli zneski plačajo tudi za nazaj. Nar. vlada SHS v Ljubljani.

Jugoslavija.

Maribor v slovenskih rokah.

Maribor, 23. novembra. Naš general v Mariboru gosp. Maister poroča: Danes je razorožilo v Mariboru slovensko vojaštvo nemško-nacionalno gardo. Ranjeni sta dve osebi.

Jugoslovani v Borovljah in Spodnjem Dravogradu.

»Kärntner Tagblatt« z dne 21. t. m. po- roča: Jugoslovani so vkorakali v Borovlje in Spodnji Dravograd. Proti temu smo pro- testirali. Položaj v deželi je nespremenjen. Jugoslovanske čete preprečujejo dovoz ži- veča s postaje Sinča v Velikovec. Proti temu smo protestirali.

Primorski Hrvatje za monarhijo.

Zagreb, 22. novembra. Primorski Hr- vatje so poslali Narodnemu veču zahtevo, da se takoj izvrši ujedinjenje s Srbijo pod dinastijo Karadžorđevićev.

Jugoslovanska četa v Čakovcu.

Zagreb, 22. nov. V Čakovcu se je zbralo nad 2000 mož, ki so ustanovili prvo jugo- slovansko četo, ki se je dala na razpolago Narodnemu veču.

Dr. Potrinjak živi v Londonu.

Zagreb, 22. nov. Semkaj je došla iz za- nesljivega vira vest, da biva dr. Potrinjak živ in zdrav v Londonu.

po razlastitvi Poljakov. Gospodje! Kako je z javno moralo, kako je z javno etiko? Vest javnosti bi se morala upreti! To so trenutki, ko začutim jaz tudi nekaj revo- lucijskega duha v sebi, to so trenutki, go- spodje, v katerih razumem, da se strast ne more obvladati.

(4. decembra 1907.)

V. Sporazum od naroda do naroda.

Moje najtrdnjše prepričanje je, da imamo tukaj (V zbornici splošne in enake volilne pravice. Op. ur.) res tla, na katerih se moremo sporazumeti, da se pa ne za- more vršiti ta sporazum nikdar od zgoraj na zdolaj, ampak le od ljudstva do ljudstva... Stališče, s katerega bi bilo treba izhajati, je sledeče: Država se ne more vmešavati v naravno tekmovanje na- rodov, opustiti mora torej vse, kar bi tek- movanje kakega naroda na stroške dru- gega slabilo ali krepilo.

(3. junija 1908.)

VI. Država voditeljica med narodi.

Naglašam..., da bosta država, ki bo dovolj zgodaj izrabila sposobnost za dobro, ki leži v kartelih, in ukrotila zmo- žnost za slabo, ki leži v njih, prejela kot plačilo vodstvo med narodi.

(16. novembra 1911.)

Jugoslovansko časopisje.

Zagreb, 22. nov. Danes je došla sem prva številka belgrajskega lista »Pravda«. Izšel je na dveh straneh, tiskan je s cirili- co. Na uvodnem mestu prinaša članek »Naša vojska v Zagrebu«. Socialistički list v Zagrebu »Pravda« je izpremenil svoje ime v »Sloboda«, ter bo izhajal v kratkem kot dnevnik.

Vodja srbskih socialistov v Zagrebu.

Zagreb, 22. nov. V nedeljo bo imel tu shod vodja srbske soc. dem. stranke To- palović.

Belgrad od Nemcev opustošen.

Zagreb, 22. nov. Dr. Tresič-Pavičić, ki se je vrnil iz Belgrada v Zagreb, pripove- duje, da so Nemci Belgrad popolnoma oplenili. Kraljevi dvor je čisto opustošen. Iz dvorske kapelice so Nemci napravili stranišče. Živeža v Belgradu zelo primanj- kuje, ker so Nemci vse odnesli. Doslej je v Belgradu komaj četrtna prebivalstva.

Mažarska raca.

Budimpešta, 22. nov. »Uj Hirek« poro- ča iz Szegedina: Včeraj so tu krožile vesti, da je v Srbiji izbruhnila revolucija in da je kralj Peter umorjen. Revolucioharji so se polastili vse oblasti.

Zagreb, 23. nov. Mažarske vesti o re- voluciji v Srbiji in o umoru kralja Petra so popolnoma izmišljene.

Črnogorski častniki zoper črnogorske dinastijo.

Zagreb, 22. novembra. Črnogorski čas- tniki, ki so došli iz ujetniškega tabora, so izjavili: Črna gora prihaja iz vojske po- nižana, to pa vsled krivde dinastije, ki je delala proti domovini. Treba je, da se ti izdajalci domovine postavijo pred narod- no sodišče. Vsi so se izjavili za edinstvo z Jugoslavijo. Tozadevno izjavo je podpi- salo nad 400 rezervnih črnogorskih čas- tnikov.

Klic iz beljaškega okraja na Koroškem.

Podravlje pri Beljaku, 21. nov. Številni zaupniki severno od Drave ležečih ob- čin beljaškega okraja, zbrani danes v Po- dravljah o priliki ustanovnega zbora okr. Narodnega sveta, izražamo iz dna duše prekipevala čuvstva in hvaležnosti nad rešitvijo iz dvanajststoletnega suženjstva. Prisegamo zvestobo Narodnemu veču v Zagrebu in Narodni vladi v Ljubljani kot svojim prizanim oblastem ter jih prosimo zaščite pred nemškimi terorizmom, ki si lasti oblast nad popolnoma slovenskim ozemljem. Obenem ogorčeni protestiramo proti italijanskemu nasilstvu, ki ga izvr- šuje italijanska armada na jugoslovanskih tleh.

Županstvom!

Spravljajmo vojaški materi'al!

Po celem slovenskem ozemlju leži ne- pregledna množina vojaškega materijala, ki ga je zapustila bežeča armada. Skrajni čas je, da se ta materijal kolikor mogoče hitro zbere in tako reši pred uničenjem.

Zato je Narod. vlada, poverjeništvu za narodno brambo, glasom razpisa z dne 18. novembra 1918, št. 49 za politični okraj ljubljanski določila posebnega častnika, ki bo vodil zbiranje vojnega materijala in ki bo imel svoj sedež v Ljubljani.

Županstvu se naroča, da takoj spravi ves vojni materijal, izvzemši muni- cijo, in druge eksplozivne stvari, ki se bodo po strokovnjakih posebej zbirale, na pri- kladen kraj in poroča okrajnemu glavar- stvu do 15. decembra 1918, kaj, koliko in kje se je vojnega materijala nabralo.

Določila o izplačevanju in višini na- grad slede; zatorej je potrebno, da se takoj sestavi natančen seznam pred- metov in oseb, ki so se udeležile nabira- nja. —

Pri nabiranju in shrambi materijala je v prvi vrsti paziti, da se isti ne poško- duje, najbolje bi bilo, ako bi županstvo pritegnilo k tem poslu vojaka-strokovnja- ka, ki se bo gotovo našel v občini; glavar- stvu je le mogoče izdati nekaj najpotreb- nejših navodil:

1. Artiljerijski materijal (izvzemši mu- nicija) je kolikor mogoče spraviti pod ka- ko streho; posebno je paziti, da se ne po- kvarijo dragoceni instrumenti (Richts- mittel).

2. Trenski materijal; vozove je na skupnem prostoru razvrstiti in gledati na to, da se ne pokradejo posamezni deli: konjsko opremo je shraniti na suhem.

3. Zlasti je paziti na sanitetni in tele- fonski materijal, ki ga je po možnosti shra- niti pri g. županu samem.

Suha in zračna shranba je tu v prvi vrsti potrebna. — Razložene telefonske vo- jaške proge, ki niso več v porabi, se najbolj spravijo po vojaki-telefonistih. Zico se naj v klopčiče skupaj zvije. (Zelo važno.)

4. Orožje in opremo je shraniti pod zaporo, gledati je, da se otroci ne polaste teh predmetov.

Puške, ki se jih shrani, ne smejo biti nabite.

5. Artiljerijska municija, ročne grana- te in razstreljivo, je brezpogojno pu-

stili na prostoru, kjer leži. Prostor se javi orožništvu; kadar bo začel poslovati gori omenjeni častnik, pa temu.

Vsaka manipulacija z razstrelivom itd. je smrtno nevarna. Dosti nesreč se je že pripetilo iz ne previdnosti. Pazite zlasti v tem oziru na otroke.

Patrone za puške se pa lahko zbera in shranijo v zabojuh.

To zbiranje vojaškega materiala, ki je državna last in katerega vrednost šteje milijarde, je trenutno eno izmed najvažnejših del in dolžnosti brez pridržka sodelovati pri tej nalogi.

Vsi oni, ki bodo material razvlačevali in porabljali v lastne dobičkarske namene, se bodo kot zlikovci na državni lasti strogo kaznovali.

Pripomni se, da bodo orožništvo županstvu tudi oddalo vse orožje in vojaško opremo, ki jo je držalo v smislu t. u. ukaza z dne 18. novembra 1918, št. 2654/18.

Izvedo je le orožje in oprema narodnih straž, ki je glasom ukaza Narodne vlade shraniti na orožniških postajah.

Iz Češke.

Dr. Kramář proti ločitvi cerkve od države. Češki listi poročajo: Dr. Kramář je izjavil, da ni za ločitev cerkve od države, marveč za to, da se dogovori nova češko-slovaška država z Rimom o razmerju med cerkvi in državo.

Češka zbornica.

Praga, 22. novembra. Včeraj je zborovala češka narodna skupščina. Poslanec Sonntag se je pečal z razmerami na Moravskem; opozarja in prosi, naj se ne dela in ne povečuje propada med mestom in med deželo. Nato se je vršila debata o prehrani. Posl. Nadvornik pravi, da se agrarci motijo, če mislijo, da se kmetom ni bati boljševizma. Ko se vrnejo češke legije domov, bo nevarnost boljševizma grozila vsem plastem ljudstva. Posl. Opanik razpravlja o žalostnih razmerah na Slovaškem, od koder prihajajo vesti o ropih, umorih in podobnih grozodejstvih. Razprava se nato prekine in se bo nadaljevala zopet v torek.

Nemški vojni svet v Brnu.

Brno, 22. nov. (K. u.) Nemški vojni svet, izvoljen po nemških vojakih in častnikih, in po Narodnem Vrhovnem priporočanju, je na podlagi dogovorov in v sporazumu z Narodnim Vrhovnim izvedel demobilizacijo nemških vojakov. Tukajšnje štacijsko poveljstvo ga je najbrže radi hujškanja v nekaterih čeških listih razpustilo. Ko so se člani vojnega sveta napotili v lokale vojaškega sveta, da predajo v redu vse agende, so našli vse opustošeno, nemške napise odtrgane in umazane. Razen tega so jih preiskali. Proti tej samovoljni odredbi štacijskega poveljstva so protestirali pri praški vladi. Jutri se odpravi po nalogu vojaškega poveljstva nemškega narodnega sveta v Brnu pritoževalna deputacija štirih članov.

Masarykovi smotri.

Amsterdam, 21. Nizozemski tiskovni urad sporoča iz Newyorka: Zastopnik United Press Association je imel, predno je odpotoval iz Washingtona, razgovor z Masarykom, v katerem je izjavil: Prvi moj smoter je, da se konsolidira novi narod. Češka in Moravska naj se spoite v enotno narodno celoto, ki mora sodelovati pri vzdržanju reda v osrednji Evropi. Predno je Masaryk odpotoval iz Newyorka, je konferiral z Wilsonom o važnih vprašanjih, ki se tičejo mirovne konference; med drugim tudi o prosti uporabi Labe in Donave po Čehih, ker je potrebno, da dobi Češka izhod do morja, ki ji omogoči od sosednjih dežel neodvisno trgovino s svetom. Čehoslovaki so zainteresirani tudi v vprašanju Rusije že zaradi čehoslovških vojskih sil v Sibiriji. Masaryk se je vkrkal v torek in bo imel še konference z entento v Londonu, Parizu in Rimu, predno se oripelje v Prago.

Italijani na Tirolskem.

Inomost, 22. novembra. (Kor. ur.) Kakor poročajo »Innsbrucker Nachrichten«, so Italijani prelozili za včeraj napovedani prihod v Inomost na današnji dan. Čete so baje odkorakale ob 8. uri jutraj od Deutsch-Matreia; v Inomost do te ure (2. uri popoldne) še niso dospeli. Govori se, da je del teh čet določen, da zasede okolico Inomosta. Ne zna se še, v kakem namenu zasedajo Italijani te kraje.

Inomost, 22. novembra. (Kor. ur.) List »Innsbrucker Nachrichten« javlja iz zasedenega dela južne Tirolske: V od Italijanov zasedenih krajih južno Brennerja se je razglasilo več oglasov italijanske vlade oziroma vrhovnega poveljstva približno nastopne vsebine: 1. Vrednost avstrijske krone se določi na 40 centezimov; 2. vsak denarni promet med severno in južno Tirolsko je pod kaznijo ječe od treh do sedem let prepovedan; 3. v oglašu, naslovljenem na prebivalstvo Alto Adige (Zg. Adija) se izjavlja, da so sedaj Italijani južno Brennerja odrešeni in da bodo Italijani z ne-italijanskim prebivalstvom prijateljsko ravnali. V mešanih občinah je vveljavil povsod italijanski jezik kot uradni jezik. Šole so po italijanski postavi interkonfesionelne. Kakor se poroča, bo tirolski Narodni svet ugovarjal proti temu ukrepu, ki presega daleč mednarodno pravo.

Nemška Avstrija.

Konferenca na Dunaju.

Dunaj, 21. novembra. (K. u.) Pri Državnem uradu za zunanje zadeve se je danes sestala konferenca odnosancev vseh narodnostnih držav, nastalih na ozemlju nekdanje Avstrije, da se vrede vprašanja glede zahtevkov uradnikov in častnikov. Za začasno reševanje nujnih odredb je konferenca ustanovila posebno komisijo. Končni dogovori se bodo ugotovili najbrže šele v zvezi z mirovnimi pogajanjmi. Nemška avstrijska država bo zahtevke v Nemški Avstriji bivačih uradnikov in častnikov izpolnjevala kot zaupnica vseh na-

rodnostij in sicer v breme skupne lastnine teh narodnosti, katero ima v svoji posesti. Glede še aktivno službe častnikov je nemško-avstrijska vlada med drugim določila: S 1. januarjem 1919 se vsi generali brez oziroma njihovo službeno dobo upokoje s prejemki njihovega činovnega razreda. Vojaški gažisti 6. činovnega razreda, ki so doslužili 30 let, gažisti ostalih činovnih razredov, ki so prekorčili 60. starostno leto ali doslužili 40. službeno leto, se istotako upokoje. Gažisti, ki še ne služijo 10 let in ki se hočejo posvetiti civilnemu poklicu, prejmejo enkratno odpravnino. Da se morejo kdaj pristojbine vojaških gažistov ostalih narodnih armad, ki službujejo v ostali Nemški Avstriji ali so v bolnišnicah, zahtevati od dotičnih vlad nazaj, morajo pristojni računski uradi te gažiste imeti v razpisu. Ta določila veljajo smiselno, toda že za leto 1918, tudi za vse v vojaški službi stoječe ali v njej bivše člane nekdanje vladarske hiše, pa brez pokojnin. Pravtako veljajo za feldmaršale in generaloberste. Dopusi s častništvom za nedoločeno dobo so odpravljeni. Dotične gažiste je upokojiti.

Dunaj, 21. novembra. (K. u.) Korespondenca nemško-avstrijske Narodne skupščine objavlja poročila o povratku čet in vojnih ujetnikov. Njih povratek se je izvršil v popolnem redu. Na dunajske kolodvore je dospelo od 1. novembra 920.000 vojakov. Odpravilo se je 1 milijon 650.000 vojakov. Da se je izvršil ta povratek v tako popolnem redu, je zasluha neprecenljive požrtvovalnosti vseh železničarjev in skupnega dela vseh železniških uradov.

Ustanovitev belih gard v Nemški Avstriji.

Dunaj, 22. novembra. Iz province, posebno iz Linca, poročajo o ustanovitvi belih gard s strani aristokracije, s katerimi bi radi upostavili stari režim.

Nemška Avstrija in Mažari.

Dunaj, 22. novembra. (Kor. ur.) Ogrska vlada je protestirala pri državnem uradu za zunanje stvari zoper odlok državnega urada, da se priklonijo štirje zapadni ogrski komitati Nemški Avstriji. Državni svet je sklenil na podlagi poročila državnega urada za zunanje stvari nastopno: Državni svet nemško-avstrijske republike želi, da se ohranijo prijateljski odnosi z Ogrsko. Zapadnim ogrskim komitatom, koder prebivajo Nemci, pristaja ista pravica do samoodločbe, kakor jo uživa po večkratnih prošlah ogrske vlade vse druge narodnosti Ogrske. Državni svet bo zavzemal na mirovni konferenci stališče, da se da Nemcem zaadane Ogrske prilika izvršiti popolno svobodno pravico do samoodločbe. Izjava državnega sveta od 17. novembra 1918 se je podala kot odgovor na prošnjo, predloženo po ogrsko-nemških kmetih. Nemška Avstrija noče anektirati zapadne Ogrske; zahteva, bo pa na mirovni konferenci, da bodo ti kraji sami odločevali o svoji pripadnosti.

Vojaški gojenci.

Dunaj, 21. (K. u.) Sedaj se vrše pogajanja med državnima uradoma za vojsko in nauk o tem, kako naj se vojaškim akademikom in gojencem vojaških vzgojevalnic in šol omogoči nadaljevanje študij po učenem načrtu civilnih realk in dosega realnega zrelostnega izpizčevala. Dotlej ostanejo v rabi vojaške višje in nižje realke.

Nemške municijske tovarne.

Dunaj, 22. nov. Munijske tovarne v Blumau in Wollersdorfu, ki pomenjajo veliko nevarnost za dunajsko mesto, se pretvorijo v industrijske tovarne.

Nemški strahovi.

Dunaj, 22. nov. Včeraj je nastalo v Laxenburgu veliko vznemirjenje. Došla je namreč vest, da se nahaja na potu proti Laxenburgu več tisoč čeških vojakov. Laxenburški poveljnik je alarmiral svoje vojaštvo in dal napraviti strelske jarko. Ti vojaki so jeli ponoči streljati, da je bilo prebivalstvo že prepričano, da se je začela borba s Čeho-Slovaki. Ko se je zdanilo, so se ljudje prepričali, da je bil njih strah prazen in da ni nikjer sledu o čeho-slovaških vojaki.

Kako so gospodarili nekdanji avstrijski častniki.

V Gradcu je izvedla vojaška policija preiskave pri častnikih, ker so opozarjali časopisi, da so si prilastili nekateri častniki iz monturnega skladišča v Göttingu veliko vojaškega blaga. V stanovanju nekakega podpolkovnika so našli velike množine suknja, platna, usnja, veliko živil, moke in sladkorja.

Nemci in avstrijske lire.

Dunaj, 23. nov. (K. u.) »Wiener Zeitung« razglasa naredbo državnega urada za finance o sprejemanju avstrijskih zakladnic zadrage »Casa Veneta dei Prestiti« pri državnih blagajnicah in uradih mesto plačila in v zameno posojilnih zakladnic, glasečih se na lire in centezime. Posojilne zakladnice zadrage »Casa Veneta dei Prestiti« se morajo sprejemati v vrednosti 95 K za 100 lir pri vseh finančnih blagajnicah in uradih na Tirolskem, Korokem in Stajerskem na mesto plačila in po razmerju blagajniških sredstev, ki so na razpolago, tudi v zameno. Ta odredba bo veljavna izza dne objave.

Nemško-avstrijska Narodna skupščina.

Dunaj, 22. novembra. (Kor. ur.) Nemško-avstrijska narodna skupščina. Po otvoritvi se je pri državni tajnik za socialno oskrbo predložil zakonsko predlogo o uvedbi osemurnega dela v tovarniških obratih. Ako mirovna konferenca ne bi sprejela osemurnega delavnika, bi bila potrebna sprememba zakona. Predloga se je nato odkazala odseku za narodno gospodarstvo. Pri odkazu raznih predlogov dotičnim odsekom je zbornica začela prvo čitanje proračuna, ki je bil nato odkazan finančnemu odseku. Sledila je predloga o službenih prejemkih in dokladah od naroda poverjenim organom. Zakon se je sprejel v drugem in tretjem čitanju. Posl. dr. Kuranda je poročal o zakonu glede proglavitve države in meja Nemške Avstrije. Ugotovil je, da so bile v polnem sporazumu z državnim kanclerjem pri določitvi zakona potrebne dve formalni in ena meritorna sprememba. Mesto izraza »provinc« se rabi izraz »dežela«. V meritornem oziru se opira v § 1. priključitev Kočevja in Celja v ozemlje Nemške Avstrije. Pač pa je ostal odsek na stališču, da je treba vztrajati na priključitvi starih središč nemške kulture in nemške industrije in se torej glasi: Sodnijske okraje, občine in kraje, ki tvorijo državo Nemško Avstrijo, določi in objavi državni svet. Poročevalec je končno predložil naslednjo resolucijo: Državni svet se nujno pozivlja, da stopi čimprej v dotiko z vladami obojnih držav.

posebno s češko in jugoslovansko, v svrhu določitve temeljnih točk za varstvo narodnih manjšin. Glede predlogov o priključitvi zapadnoogrskih pokrajin je poročevalec izjavil, da odsek ne odklanja po državnem svetu proti temu uveljavljene vzroke. Sicer pa pride v proglavitvi države do veljave, da Nemška Avstrija ugotavlja svojo pravico do teh pokrajin.

Mažari.

Badimpešta, 21. novembra. (Kor. urad.) Kakor poročajo listi, se je oglašil višji dvorni upravnik grof Hunyady pri ministrskem predsedniku grofu Karolyiju, da se pogovori o podrobnostih likvidacije dvora, posebno pa, da se orijentira o načinu pravne zastopitve kraljeve rodbine. Ministrski predsednik je izjavil, da bo ogrski narod ločil privatno premoženje kraljeve rodbine od premoženja države. Za sedaj se ne more izročiti privatno premoženje kraljeve rodbine. Narodna vlada namerava staviti predloge narodni skupščini. Narodna skupščina bo potem odločila.

Budimpešta, 22. novembra. (Kor. urad.) Kakor doznava »Pesti Hirlap«, bo ogrska vlada ponovno podvela diplomatske korake pri ententi. V novi noti bo naznanila ogrska vlada, da je med novimi državnimi tvorbami ogrska država ona, ki se je prelevila v resnično demokratično in napredno narodno republiko. Nota se izroči ententi po dunajskem švedskem poslanstvu.

Poljaki proti Mažarom.

Budimpešta, 22. novembra. Iz Szatmarja se sporoča: Na ogrsko-poljski meji so koncentrirali približno 25.000 do 30.000 rednih poljskih čet, s katerimi nameravajo zasesti stolici Arva in Szepes, da upostavijo red.

Šolstvo na Ogrskem.

Budimpešta, 21. novembra. (K. u.) (Ogrski brzojavni urad.) Minister za uk in bogocastje Lovaszy je izdal odredbo, po kateri naj velja v državnih osnovnih šolah za materin jezik oni, ki ga govori večina učencev kot materin jezik. Jezik manjšine se bo uporabljal za pomožni jezik. — Ta odredba pomenja popolno enakopravnost narodnostij v šolah.

Volilna reforma na Ogrskem.

Budimpešta, 22. nov. (K. u.) Ogrska narodna vlada objavlja od nje izdelano narodno postavo, člen 1. od leta 1918 o volilni pravici. Postava obsega nastopne določbe: Volilna pravica za narodno skupščino pristaja vsakemu moškemu, ki je dovršil 21. leto in ki je najmanj 6 let ogrski državljani, ter vsaki ženski, ki je dovršila 24. leto in ki je najmanj 6 let ogrska državljanka in ki zna v enem do, mačem jeziku brati in pisati. Za člana narodne skupščine je lahko izvoljen brez razlike spola vsakdo, ki ima ob času volitve aktivno volilno pravico, ako je dovršil 24. leto. Za člana narodne skupščine ne more biti voljen tisti, ki je izključen od aktivne volilne pravice. Vsakdo, ki je upravičen voliti, ima samo en glas. Volitev se vrši na občinah oziroma po volitvenih četrtih neposredno in tajno. Narodna vlada mora izdati vse izvršilne določbe k tej postavi, kakor n. pr. dogotovitev volilnih list.

Angeži v Budimpešti.

Budimpešta, 22. novembra. Vojno ministrstvo je obveščeno, da pride približno v treh tednih ena angleška divizija v Budimpešto.

Mackensen na Erdeljskem.

Berlin, 21. novembra. (K. u.) Z ozirom na nasprotne vesti se ugotavlja, da je general feldmaršal pl. Mackensen pri svojih četah v Sibiriji (Hermannstadt) in da ostane tam, dokler se ne izvrši transport.

Nemčija.

Nemški protest proti trdemu premirju.

Berlin, 21. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča: Predsednik stalne komisije za premirje v Spaaju general von Winterfeld je dobil včeraj na vrsto od nemške strani predloženih olajšav od maršala Focha sledeči odgovor: Zahtevam, predloženim v pismu generalnega majorja od 18. novembra glede vojaških predlogov premirja se ne more ugoditi. Nato je podal general von Winterfeld sporazumno s predsednikom komisije za premirje državnim tajnikom Erzbergerjem sledeči protest: Olajšave premirnih pogojev, katere je predložila nemška komisija za premirje v noti od 18. novembra so bile od maršala Focha kratkotalno odklonjene. Ostanejo torej pogoji v veljavi, kakršnih ne pozna zgodovina. Moderna vojska treh milijonov mož s svojim komplekcionarim aparatom naj se umika v veleposredih, v neugodnem letnem času in na slabih, deloma tudi na gorskih potih preko Rena v največjem redu. Civilno prebivalstvo v teh krajih, po katerih se bo umikala vojska, naj se obvaruje vseh nadlegovanj. Istočasno se odvzame tej vojski velik del transportnih sredstev in vojnega materiala. Več tisoč vojnih ujetnikov različnih narodnosti naj se preda v popolnem redu. Apeirati moramo na nepristransko sodbo izkušenih častnikov trupe ali generalnega štaba, da se razsodi, ali je pod takimi okoliščinami sploh mogoče ugoditi pogojem premirja. Vojna zgodovina bo kasneje jasno v tem oziru sodila. Ker se je torej odklonila vsaka olajšava teh praktično popolnoma neizvedljivih pogojev, dasiravno so se vojaške in politične razmere, ki so diktirale te pogoje, popolnoma spremenile, mora se domnevati, da namerava vrhovno vodstvo zaveznikov še tekom premirja vojsko popolnoma uničiti in razbiti, vojsko, ki se je 50 mesecev uspešno branila proti močnim sovražnikom in katere fronta ni bila pri ustavitvi sovražnosti prebita. Tisoči hrabrih vojakov, ki so se borili za svojo domovino, bodo ostali vsled veleposredov kot žrtev na potu ali bodo prišli kratko pred povrtnitvijo v domovino v vojno ujetništvo. Dovoljemo si vprašanje, ako odgovarja vse to smislu premirja, ki bi moral imeti namen, da se ustavi sovražnost in da se doseže mir sprave in pravičnosti, ali pa da pomenjajo ti nečloveški pogoji brezkoristno nadaljevanje sovražnosti v posebno neiznosni in nečloveški formi. Večkrat se je že poudarjalo, da grozi nemškemu narodu anarhija in lakota, ako se izvedejo brezobzirno ti težki pogoji premirja. V takih okoliščinah ne preostane predsedniku nemške komisije za premirje drugega kakor da se enkrat odločno izjavi, da bo Nemčije v bodoče vse napravila, kar ji bo mogoče, da izpolni vse pogoje premirja. Jamčiti pa ne more za točno in urejeno izpolnitev premirnih pogojev. Odklanja svačano in pred vsem svetom odgovornost za vse nadaljine posledice.

ce, ki bodo končno vplivale na vso zapadno Evropo.

Predaja nemškega brodogoja.

London, 21. novembra. (K. u.) Reuterjev urad poroča: Danes so predali devet nemških oklopnih, pet bojnih križark, sedem lahkih križark in petdeset rušilcev. Domenjenemu številu manjka ena oklopna, ena oklopna križarka in ena lahka križarka. Izjavilo se je pa, da se te ladje predajo kasneje. Lahka križarka je zadel na vojniško Severnega morja na mino in se je potopila. Veliko brodogoj je spremlilo nemške ladje do izliva Firth of Forth, kjer ostanejo preko noči, da potem odpluje v Scape.

Izročitev nemških podmornikov Angležem.

Reuter poroča o izročitvi nemških podmornikov angleškim mornariškim oblastim: Angleži so bili vladini, Nemci pobiti, ko so izročali 20. t. m. podmornike. Predaja se je izvedla v največji tišini. Nemški admiral je prepovedal vsako demonstracijo, vsak poskus pobratimstva, in se je držal običajne etikete angleških mornarjev. Pet mlaj od Felixtowna so prišli Angleži na krov podmornikov in stavili različna vprašanja o stanju čolnov, na kar so se odpeljali z njimi pod angleško zastavo proti Harwichu. Na tisoče ljudi se je zbralo na obali, ko so se čolni peljali po reki, da se zasidrajo pri Parkestownu. Nemci so se nato vkrcali v torpedni rušilec, ki jih je pripeljal do njihovih transportnih ladij, s katerimi so se vrnili v domovino.

Nemška mornarica.

London, 21. novembra. (K. u.) Reuterjev urad poroča: Vrhovni poveljnik Velikega brodogoja se je sestel s prvimi poglavitnim delom nemškega visokomorskega brodogoja, ki se je danes ob 9. uri 30 minut dopoldne izročilo v interniranje. Nadaljnih 19 nemških podmornikov so danes izročili v Norwicu. Dvajseti podmornik, ki spada k današnjemu oddelku, se je na vojniško nekoliko poškodoval.

Viljem na Nizozemskem.

Haag, 21. novembra. (K. u.) V včerajšnji seji druge zbornice je rekel predsednik ministrskega sveta Ruja da je nemški cesar prišel kot zasebnik na Holandsko in da se smatra tudi za takega. Vlada bo natanko pazila na to, da se gostoljubnost ne bo izrabljala tako, da bi škodovalo interesom dežele.

Nemški prestolonaslednik.

Amsterdam, 21. novembra. (K. u.) Kakor poročajo listi, je bivši nemški prestolonaslednik danes dopoldne v gradu Swalmen odpotoval v Osterland na otoku Wieringen v Zuiderskem morju, da se tam nastani.

Ententa.

Amerika demobilizira.

Bern, 21. nov. (K. u.) Kakor poroča general March, se bo demobilizacija Zedinjenih držav vršila na sledeči način: V prvih 14 dneh bo odpuščenih 200.000 mož, ki se nahajajo v taboriščih Zedinjenih držav. Nato odpuste 30.000 do 1 milijoni 700.000 mož. Ranjene in invalide bodo transportirali kar najhitreje v Zedinjene države.

Vojni stroški Amerike.

Washington, 21. nov. (Brezlično.) Celokupni vojni stroški Zedinjenih držav do podpisu premirja znašajo 21.083.680.722 dolarjev.

Francoska.

Bern, 21. nov. (K. u.) Proti sumničenju nemške revolucije v narodnih listih se obrača zelo energično »Le Populaire« in izjavlja, da so vsi poskusi sumničenja zanikna potvorba. List zahteva razjasnitev na političnem polju in meni, ali naj triumfirajo narodi, ali protirevolucija. Režim, v katerem živimo in kjer vlada še cenzura, je neznošen. Naši narodni listi nam pričajo, da se bo po narodni obrambni vojni vodila vojna za obrambo kapitalizma. Socialistična stranka bo, tako upamo, imela toliko moči, da odpravi obsedni stan in cenzuro in da upostavi zopet mednarodno akcijsko svobodo.

Bern, 21. nov. (K. u.) »Progr. de Lyons« javlja iz Pariza: Izvrševalni odbor splošne delavske zveze je dosegel pri ministrskem predsedniku Clemenceauju, da se takoj oproste vsi sindikalisti, ki so bili aretirani radi notranjopolitičnega delovanja.

Proti boljševizmu v Angliji.

London, 20. novembra. (K. u.) Reuterjev urad. (Gospodarska zbornica.) Na opomin glede odprave cenzure je izjavil minister notranjih stvari, da se svobodno izražanje o političnih stvarih ne bo motilo z nikakršnimi naredbami in da je cenzura tuzemnih brzojav še ponehala. Opozorjal je na boljševiško gibanje na Angleškem, ki ga smatra za nemško napadno sredstvo, kakor sploh misli, da obstoji ozka zveza med boljševizmom in Nemčijo. Popolnoma je preverjen, da bo skušal sovražnik med sklepanjem premirja in sklepom miru, da bi izpodkopal stališče Anglije. Zato je treba zatirati boljševiško propagando v Angliji do sklepa miru.

Izgube Angležev v svetovni morji.

London, 22. novembra. Spodnji zbornici je sporočil vojni državni podtajnik Macpherson, da so izgubili Angleži v svetovni vojski do 4. novembra 1918 na mrtvih, ranjenih, pogrešanih in ujetnikih 3.049.391 mož.

Volitve v Angliji.

London, 21. novembra. (Kor. ur.) Reuter: Zbornica se je danes odgodila po običajni ceremoniji. Dočim velja odgoditev nominelno do 30. decembra, se bo razglasil razpust parlamenta že 25. t. m. Volitve se vrše 14. decembra. Izid volitev se objavi 28. decembra.

Zrve zračne vojske v Angliji.

London, 21. novembra. (Kor. ur.) Uradno poročilo ugotavlja, da je bilo vsled sovražnih napadov in obstreljevanja tekom vojne na Angleškem ubitih 488, ranjenih pa 1014 oseb. Stroški poprave po napadih povzročenih poškodb se cenijo na približno 617.773 funtov.

Francozi in Angleži v Varšavi.

Varšava, 22. novembra. (K. u.) Poljska brzojavna agentura. Semkaj je dospelo več francoskih in angleških častnikov

ITALIJANSKA ZBORNICA.

Zurich, 19. novembra. (K. u.) V včerajšnji otvoritveni seji italijanske zbornice je ministrijski predsednik Orlando podal izjavo, v kateri je poudarjal pravičnost te vojne, v kateri je Italija dosegla uresničitev svoje narodne enotnosti. Vojaki in državljani so tvorili eno samo armado, in ta je vzdržala eno uro dalj nego sovražnik. To je vsa tajnost naše zmage. Orlando je nato opozarjal na veličino najmlajše italijanske zmage. Trident in Trst in vsa draga imena teh italijanskih mest in seilšč so bila naš sen in naša ljubezen. Govornik je izražal zahvalo zaveznikom, ki so stali Italiji ob strani, nato je omenjal velike izpremembe, ki bodo iz te vojne nastale v narodnem in političnem oziru. Anahronizem Avstroogrske je izginil. Turčija se je zmanjšala na nešteto majhne dele. Posamezni deli Rusije so bili vzpostavljeni in opravljeni se je največji zločin v zgodovini: razkosanje Poljske. Povsod triumfira princip narodnosti. Sprememba držav odgovarja spremembi vlad. Konec vojne ne najde več onih vojaških avtoritacij, ki so vladale ob početku vojne. Ta vojna ima tudi socialni značaj, vendar ni sedaj trenutek, da bi se postavil konkreten reformni program. Govornik omenja nato probleme prehodnega gospodarstva ter že ukrepane odredbe ter pravi: Nikdar ni bilo potrebnejše kot ravno v tem času vzdržati socialni red. Sedanji čas ne zahteva nič manj discipline kot vojna. Zmote, vsled katerih smo trpeli, nas morajo obvarovati v bodočnosti pred strahotami vojne, tako, da se bo zdela vojna bodočim rodovom kot nekaj, kar spada v predzgodovinsko dobo. Predvsem je treba občutiti in spoznati resnico, da ni na svetu sila vir večje pravice, temveč večjega poverjenja in večjih dolžnosti. Kakor notranje pravo držav manj temelji na sili kot na vesti državljanov, mora ravno tako mednarodno pravo nove dobe temeljiti na vesti sveta. To ni nobena utopija. Mi jo občudujemo v čudežih vedno bolj razširjajoče se intervencije novih sil, ki so principijelna pomožna sredstva gospodarske sile in celo nacionalne sile vključajo spremembam in disciplini kot v delih kake zvezne države. Ta svetovna vest je postala vedno bolj uveljavljena zakon. Vsebuje take sile, da si bo podvržla ves svet. Toda to podvrženje bodočih konfliktov ne more zadostovati za vse prevrate novega časa. To novo in edino narodno pravo mora vplivati najtemeljiteje na notranje življenje držav ter se mora pri tem tudi razgledati na privatno pravo. Vsa ta vprašanja se morajo sedaj preizkusiti. Ogromna produkcija bogastev, ki so v prvi vrsti potrebna za poravnavo nastalih škod in za osvoboditev vseh onih za vojno potratnih energij, morejo samo obstati, ako so pod oblastjo prave socialne pravičnosti. Obstojati ne sme nobena sila na nobeni strani Italijani narod nima po uresničenju svojih narodnostnih aspiracij nobenih imperialističnih smotrov. Spričo plodonoša industrija si bo polkušal pridobiti častipolno mesto na mirnem način. Naše bistvene demokratične naprave so združljive z vsakim razvojem in vsako izpremembo. Plemenita kri, ki se je prelivala tako obilno, ni tekla zastonj, ako pronikne iz nje misterij odrešitve.

Curih, 22. nov. (K. u.) V italijanski zbornici je opozoril Turatti na nemire v Italiji, čijih resnost se ne sme presojati po njihovem obsegu, tem manj pa po oficijelnem zanikanju in tem manj, ker se zdi, da nekateri prefekti ravnaajo po navodilih gotovih tujih vlad. Italija da potrebuje takojšnje demobilizacije. Poslanec Ferri izjavlja: Govor ministrskega predsednika ne odgovarja opravičenemu pričakovanju in nima nobenega delavnega programa, primerne razmerila Italije.

Splošen štrajh v Turin.

Bazel, 21. novembra. Če so tudi odpravili cenzuro, »Avanti« že več dni ni izšel. Slučajno se je izvedelo, da je izbruhnila v Turinu še pred tremi dnevi splošna stavka, ki je trajala.

Razna poročila.

Amerikanci zasedli Bakar.

Bakar, 22. novembra. Amerikanske čete so se izkrcale v bakarski lukli.

UKRAJINA.

Kijev, 20. novembra. (K. u.) Kakor poročata štab višjega poveljstva ukrajinskih čet, se je pri narodni ukrajinski voditelj Petljura proti ukrajinski vladi in je zasedel Bjelejo Cerkov in Berdičev z nacionalističnimi ukrajinskimi strelskimi oddelki. Pohod med Fastovom in Kijevom so ustavile vladne čete. V Charukovu se je polastil drugi polk oblasti. Steer je mir v doželi. Kakor poročata ministrski predsednik, so zapustile Berdičev uporne čete, prisiljene po vladnih četah. Nemški vojaški svet v Kijevu je sklenil, varovati nevtralnost. Nemške čete se ne bodo udeleževale nobenih bojev zunaj Kijeva in ne bi pripustile nobenih bojev v Kijevu in bi čuvala popoln mir.

Poljaki zavzeli Lvov.

Varšava, 22. novembra. (K. u.) Poljska brzojavna agencija javlja: Generalni štab poroča, da je general Roja došel v četrtek na čelu četrtega in petega pehotnega polka v Lvov. Poljske čete so zavzele davi ves Lvov in okolico. Ukrajinci se pomikajo proti vzhodu.

Osemurni delavnik pri poljskih železnicah. Varšava, 22. nov. (K. u.) Kakor poročata poljska brzojavna agencija, je odredilo železniško ministrstvo uvedbo osemurnega delavnika v železniški službi na vsem poljskem ozemlju.

Južna železnica.

Dunaj, 21. nov. (K. u.) Upravni svet južne železnice je izvolil v svoji včerajšnji seji sekcijškega načelnika dr. pl. Weberja za predsednika upravnega sveta. Le-ta ostane nadalje generalni ravnatelj. Nato je upravni svet sporočal, da se vršijo pogajanja z jugoslovansko državo za varstvo finančnih interesov južne železnice. Najbrže se ustanovi prometni urad v Ljubljani. Južna železnica je imela meseca septembra 1918 transportnih prejemkov 31 milijonov 700.000 K proti definitivnim prejemkom meseca septembra 1917 12 milijonov 255.000 K več.

Koliko je stala svetovna vojska?

Washington, 22. novembra. Finančni svet ameriških zveznih držav je zračunal, da so dale vse vojskujoče države za vojsko do 1. majnika 1918 skupno 175 milijard dolarjev; do konca letošnjega leta doseže vsota za vojsko

približno 200 tisoč milijonov dolarjev. Z vojnimi posojili so pokrile razne države okroglo 150 milijonov dolarjev.

Proti hitri vožnji avtomobilov.

Poveljstvo avtomobilne čete 2. voj. okr. SHS. je izdalo sledeče povelje: »Dnevno se dogajajo nesreče in nezgode vsled prehitre in neprevidne vožnje šoferjev. Ponovno se naročuje, da smejo voziti v Ljubljani tovorni avtomobili le s hitrostjo 4—6, osejni 6—8 km na uro, na križiščih in ovinkih le korakoma.

Po mestu smejo voziti le oni tovorni avtomobili, ki imajo v mestu za opravitelj avtomobili, določeni za zunanjo službo, imajo rabiti glavne ceste na mestni periferiji.

Po Šelenburgovi in Pšernovi ulici, po Mestnem in Starem trgu in na št. Petra cesti smejo voziti le oni tovorni avtomobili, ki imajo v teh ulicah službeno opravilo.

Vsi častniki avtomobilne čete imajo dolžnost, avtomobile, kojih šoferji se ne drže predstojeh in drugih predpisov voznega reda ustaviti, odvzeti šoferjem legitimacije in jo oddati za naznanilom poveljstvu avtomobilne čete.

Policijski organi so naprošeni v tozadevnih slučajih ime šoferja in številko legitimacije in voza poveljstvu avtomobilne čete naznaniti in avtomobile, kojih šoferji se ne zamorejo izkazati z legitimacijo, izdano od poveljstva avtomobilne čete, zapleniti in oddati pri avtokadru v pivovarni Unioni.

Šoferjem, ki so bili naznanjeni vsled hitre vožnje ali radi drugih prestopkov voznega reda, je odvzeti za eno dekadno vožno doklado; onim, ki so zakrivil kako nesrečo ali nezgodo, je odvzeti šofersko sričevalo in jih dodeliti kot pomožake, oziroma, če niso pripadniki SHS. države, po odvzetju šoferskega sričevala spoditi iz službe in jih naznaniti avtokadru ter poveljstvu avtomobilne čete.

Iz Jugoslovanske Strokovne Zveze.

Dne 22. novembra 1918 je zboroval v dvorani Katoliškega tiskovnega društva prav dobro obiskanih shod ljubljanskega delavstva, katerega je sklicala Jugoslovanska Strokovna Zveza. Na predlog Komitance je bil izvoljen za predsednika shoda poslanec Gostinčar. za podpredsednika pa Jožef Butar, Ivanka Kosce in Alojzij Kocmur, za zapisničarce pa Ivanka Pirc. Na shodu, ki se je izjavil za socialno republiko temeljem načel krščanske pravice kot najzornostjo demokratično državno tvorbo, in obsojil ital. nasilstva, so se sklenile resolucije glede na zahteve delavk (govorila gospa Klemenčič), glede na zahteve delavcev (poročal Ivan Gostinčar) in o zahtevah delavstva z ozirom na združništvo. Urednik Kremžar je govoril o političnem položaju.

Razpustila se je krajevna skupina Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze, skupina Ljubljana. Člani in članice so korporativno pristopili Jugoslovanski Strokovni Zvezi.

Po svojem zaupniku dr. Izidorju Can-karju je predložil J. S. Z. Narodni vladi SHS v Ljubljani spomenico svoje skupine v Idriji glede na zahteve rudarjev in spomenico tečaja za čipkarice.

Dnevne novice.

— Orli! Vaditeljski zbor Zveze Orlov ima v torek, dne 26. novembra, ob 7. uri zvečer, v Katol. tiskarni, III. nadstropje (v svoji pisarni) sejo, h kateri so vabljivi vsi vaditelji ne le Zveze, temveč tudi Podzveze in posameznih odsekov v Ljubljani in njeni okolici. Na zdari!

— Slovenski vojni slepci so prišli večeraj popoldne ob pol 2. uri z osebnim vlakom iz graškega zavoda za slepce v Ljubljano. Prišli so pod vodstvom g. železniškega uradnika Janka Klopčiča, ki je za odhod v Gradcu vse potrebno oskrbel. — Spremljalo jih je 8 iz Ljubljane nasproti jim, poslanih vojakov in 3 bolniške sestre. Z njimi je prišla tudi njih skrbna duhovna majka č. sestra Klara. Vse skupaj jih je zdaj v zavodu 20. Nekaj več jih je že doma pri svojcih. Nastanjeni so zaenkrat v belgijski vojašnici, v posebnem oddelku na severnovzhodnem voglu vojašnice, v jako ličnih prostorih, ki jih jim je preskrbel polkovni zdravnik dr. Rus. S slovenskimi zastavicami v rokah so korakali s kolodvora v svoje bivališče. Pozdravit jih je prišel venec dam, članic slovenskega invalidnega odbora, med njimi gđ. prof. Škaberne, učiteljica slepske pisarne, gospa županja dr. Tavčarjeva, Jegličeva i. dr. Zastopnik društva »Dobrodelnost« jih je v obednici v imenu vseh zbranih v kratkem nagovoru pozdravil na domačih tleh ter jih zagotovil, da se bo zdaj, ko smo skupaj, zanje lažje poskrbelo tudi za pot, ko bodo zavod zapustili, da bodo mogli kolkortoliko mirno in vdano prenašati svojo trpko usodo. Zagotovil jih je ljubezni in sočutja vseh rojakov. — Slepci so bili vsi srečni, da so po dolgem čakanju zopet v domovini med svojimi. Potem, ko so použili kosilce, ki jim ga je pripravil damski odbor, so zapeli »Hej Slovanie in oglašila se je tudi harmonika, tako da nastalo v družbi prav veselo razpoloženje. — Ta vest, da so se vojni slepci preselili v Ljubljano, naj se sporoči zlasti njih tovarišem-slepem, ki so že doma, ako hočejo kaj obiskati svoje tovarišetrpine. Slepci so torej v domovini in s tem je nekako položen temelj bodočemu samostojnemu slovenskemu zavodu za slepce. A skrb za njih trajno preskrbo, ko zavod zapuste, se mora pravzaprav šele zdaj začeti.

— Ali je bilo tega treba? Mažarsko moštvo, še bolj pa oficirji, ker ti kaj imajo, moštvo večinoma itak ničesar, ki se vračajo čez Koroško, se grozno boje Jugoslavije, češ, da bodo tam čisto izropani. Govore: »So nam itak že Italijani mnogo vzeli, tudi povsem zasebno prmoženje, in če nam sedaj še v Jugoslaviji, pridemo domov beračji?« Človek jih mora prepričevati z vso zgovernostjo, da ni tako. Gotovo, mnogo krivde na tem mnenju imajo nemški in ogrski listi. Mnogo pa tudi neodgovorni elementi, nedorasi ljudje, ki so jemali vojakom, vračajočim se domov, vse. Kakšna pokora je oborožena, nerazodna mladina za poštene ljudi, čutimo na Koroškem, kjer so oborožili najslabše elemente in se n'hee drug ganiti ne sme. Škoda, da so taki ljudje omadeževali tudi Jugoslavijo pred svetom, posebno pred sovravniki.

— Na dan s papirnati denarjem! Izmed sedanjih važnih narodno-gospodarskih vprašanj zasluži posebno pozornost zlasti vprašanje denarnega prometa oziroma denarnih sredstev. Iz vseh krajev prihajajo poročila, da nezavedni ljudje spravljajo sedaj papirnati denar, kot so spravljali prejre zlate in srebrne. Spravljane teh slednjih dražjih kovin je bilo sicer tudi brezmiselnost, ali popolnoma neutemeljeno — da naravnost smešno — je kopičenje papirnatega denarja. Kaj je pravzaprav ta papirnati denar? Nič drugega kot zadolžnica Avstroogrske banke, kos papirja, ki ima gotovo vrednost le tedaj, ako se ga uporablja kot prometno sredstvo in je torej le nekako potrebno zlo; sedaj je pač vsaka država navezana nanj, ker drugih promernih sredstev — zlata, srebra — ni mogoče dobiti, tiskati pa novi papirnati denar ni v interesu niti države, niti prebivalstva. Naša mlada država, ki se mora boriti kot vsak začelnik, z neštevilnimi težavami, se briga in skrbi tudi za neovirani denarni promet. K izplačevanju plač osebja, podpor, računov itd. potrebuje velike vsote gotovega denarja in si je že preskrbel za začetek večji kredit pri domačih denarnih zavodih. Le-ti so preskrbeli več milijonov gotovine z Dunaja ter ga dali v promet, da ne nastanejo že v začetku težave, ki bi rodile v vsakem oziru slabe posledice. Ali vnaprej ne kaže, dobavljati še več papirnatega denarja v državo, ker s tem se le zvišuje naša terjatev napram Avstroogrski banki oziroma stari avstrijski državi in še bolj uničuje notranjo vrednost tega denarja. Zato se obrača »Narodna vlada« do vseh poklicanih činiteljev, da naj zastavijo ves svoj vpliv, da se ljudstvo iznebi kar najhitreje doma nakopičenega papirja s tem, da ga naloži v slovenskih denarnih zavodih, hranilnicah, posojilnicah, bankah, kjer je gotovo stokrat bolj varno in plodonosno naložen, kot v mošnjički in nogavicih v hiši. — Sedaj omajana varnost no deželi in v mestih (vsled množičnih tolčev), nevarnost radi požarov itd. so zelo tehni vzroki, ki tudi priporočajo, odnesti denar tja, kamor edino ne spada, v denarne zavode. — Zato pozivljamo v lastnem interesu vsakega: Ves papirnati denar v domače denarne zavode, dokler je časi!

— Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani. Danes je izšla 12. številka uradnega lista Narodne vlade.

— Rdeči križ. Člane Deželnega in gopejnega pomožnega društva Rdečega križa za Kranjsko opozarjamo na razpis izrednega občnega zbora, ki je sklican na 27. novembra 1918 ob 3. uri popoldne v dvorano »Mestnega doma« v Ljubljani.

— Prošnja učiteljev do Narodne vlade. Zima je tukaj, živila, obleke, obutvi in kurjave nič! Učiteljska beda povsodi kaže svoje strogo lice. Naj bi slavna »Narodna vlada« se spomnila učiteljskih trpinov ter jim izboljšala materijelno stanje. Pred vsem pa naj bi brez odloga jim odkazala nabavni prispevek. Upamo, da ta prošnja ne ostane glas vpičnega v puščavi!

— S počto. Dne 14. novembra 1918 se je ustanovilo v Ljubljani za slovensko ozemlje države SHS poštno in brzojavno ravnateljstvo. Vodstvo ravnateljstva je bilo poverjeno iz Zadra prišlemu poštnemu svetniku g. dr. Janku Debeljaku. K ravnateljstvu je bilo doslej pritegnjeno od poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Trstu naslednje osebe: poštni komisar dr. Anton Vagaja, poštni komisar dr. Ivan Lamut poštni koncipist Anton Vesjenjak, poštni koncipist Miroslav Matjašič in poštni koncipist dr. Rudolf Palčič (ki je začasno pridelen poverjeniku za promet). Od poštnega in brzojavnega urada Ljubljana 1 so prideleni ravnateljstvu gg. višji kontrolorji: Matevž Pogačnik, Josip Petrič, Anton Wolf, Ivan Podgornik, Frančišek Semrov; od poštnega in brzojavnega urada Gorica 1 pa višji kontrolor g. anton Dietz. K navedenemu osebju sta pritegnjena tudi poštna pristava Anton Verč in Moric Flux.

— Železničarski svet, ki je bil izvoljen v Mestnem in Narodnem domu, ima svojo prvo sejo v ponedeljek, dne 25. t. m., ob pol 8. uri zvečer, v Šelenburgovi ulici št. 6, II. nadst. Na to sejo so vabljivi odborniki in namestniki.

— Cenj. inserente uljudno prosimo nekoliko potrpljenja, ako ne moremo tako ustreči, kakor se želi. Ko se zboljšajo te razmere, bomo zopet radi volje postregli po cenj. želji.

— Četrto poročilo zasedanje pri okrožnem sodišču v Novem mestu se prične dne 16. decembra 1918, ob 9. uri dopoldne.

— Oblična poslovalnica za Slovenijo s sedežem v Ljubljani naznanja, da prične prihodni teden z razdeljevanjem črnega sukanca (vrtel 50 m stane 16 vin). Družine z več družinskimi člani dobe po več vrtlov. Zglasti se je pri presojevalnici: Šolski drevored št. 2 (I. C. Mayer).

— Urad za prebrano v Nemški Avstriji je ukazal vsaj štiri petine vse divjačine postreliti. Ako lovski najemniki tega ne bodo storili, bo oblast ukazala drugim pokončiti na njihovem lovišču divjačino. Prav bi bilo, ako bi se tudi v Jugoslaviji izdal tak ukaz. Divjačine je preveč. To vidimo v tem snegu. Povsod je videti sledove divjačine.

— Rusku n'at'akom. Podpisana red-bina nrosi, da bi ji blagovolili vračajoči se

ujetniki iz Rusije sporočiti, ako jim je kaj natančnega znano o sinu enol. prost. kadet-aspirantu Rajku Revčnu. Gub. Tomsk. Stacija Kainsk, Oniska železnica. Imenovan se je oglasil zadnje 2. decembra 1917 in je bil tedaj zaposlen v železniški pisarni. — Družino lievčn. Kofevje.

— Zamujen zavoj. Dne 21. t. m. je na progi Ljubljana-Jesenice neka oseba zamenjala zavoj, v katerem je imela blago, sveče i. dr. Da pride vsak do svojega, naj dotična oseba izvoli pisati dopisnico v Begunje na Gorenjskem, kaznilnica.

Ljubljanske novice.

Ij Vsemu civilnemu prebivalstvu se daje tam potem na znanje: Vsak vojak mora imeti pri sebi legitimacijo od vojnega poveljstva, kateremu je dodeljen v službo. Kogar se torej zaloti od 24. t. m. dalje v vojaški opravi ter bi se na morel pravilno legitimirati, bo aretiran in kaznovan. Ij Prijateljski sestank slovenskih rezervnih častnikov se bo vršil v torek zvečer ob 8. uri v gostilni pri Mraku (Rimska cesta).

Ij Slovesnost v ljubljanski stolnici. V sredo, 27. novembra, bo o priiki občnega zbora Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo in hkiati v proslavo godu sv. Cecilije, zavetnice cerkvenega petja in cerkvene glasbe, v ljubljanski stolnici ob desetih sveta maša s slovesnim slovenskim, deloma staroslovanskim petjem. Izvajale se bodo sledeče skladbe: 1. P. Hugolin Saltner: Mašna VII. iz zbirke osmih Mašnih pesmi (»Cerkveni Glasbenik« 1917); 2. Fran Mlinar - Cigale: Sv. Cecilija (»Cerkv. Glasbenik« 1916); 3. dr. Frančišek Kimovec: Svet iz staroslovenske maše (rokopis); 4. St. Premrl: Srce preljubeznivo (rokopis); 5. Fran Gerbič: Marijina lepota (št. 15 iz zbirke 20 Marijinih pesmi). Pesmi bo izvajal stolni mešani zbor s spremljanjem orkestra in orgelj. Ljubljansko verno občinstvo in vsi prijatelji cerkvene glasbe zunaj Ljubljane se najljudejše vabijo k udeležbi te slovesnosti — Vodstvo stolnega kora.

Ij Petminutna slovenska propoved bo odslej vsako nedeljo in praznik med sv. mašo ob 6. uri v kapeli oo. jezuitov.

Ij Srebrno poroko sta te dni obhajala splošno znani umetni in trgovski vrtnar g. Ivan Bizovičar s soprogo. Iskreno čestitamo!

Ij Nekaj misli o premočbi uličnih in drugih imen. Prekrstijo naj so: Franc. Jožefa cesta v Wilsonovo cesto; Frančevo nabrežje v nabrežje kraljeviča Marka; Cesarja Jožefa trg v Napoleonov trg; Nadvojvode Friderika cesta v Belgradsko cesto; Radekega cesta v Jelačičevo cesto; Marije Terezije cesta v Celovško cesto; Cesta na Rudolfovo železnico v Mažuraničovo ulico. Tabla: Razgledišče nadvojvode Evgena na Gradu naj se sploh odstrani. Hotel Bavarski dvor v Hrvaški dvor. Hotel pri avstrijskem cesarju v Hotel pri kralju Matjažu Hotel Slon v Hotel Jadran. Hotel pri južni železnici v Hotel Triglav. Iz poštinih pečatov naj bi se čim prej izločil nemški del; tam, kjer so samonemški, naj se napravijo novi samoslovenski. Rekomandacijski listki naj bodo samoslovenski, ravno tako poštni recepti ter brzojavni blanketi. Isto velja za vozne listke po vsem slovenskem ozemlju. Na naših železniških postajah naj se čimprej na čeden način izdelajo samoslovenski napis. Potrgani ali prepletni nemški napis se vedno neprijetno dirnejo jugoslovanskega potnika. Čehi so v tem oziru že vse potrebno izvedli. Narodni svet naj bi poskrbel za radikalno odstranitev vseh nemških napisov v našem mestu, kar se še ni povsod zgodilo. Tudi tu je mnogo prepletnega, da pride, ko se »duhovi pomirijo«, zopet na dan.

Ij Obiskovalcem Gradu na znanje. Po štirih letih je zopet prost dohod na stolp ljubljanskega Gradu.

Slovanski svet.

s Poljaki. Čehi in Jugoslovani. Krakovski reviji Rok Poljski in Kultura Poljska sta prinesli v poslednjem času daljše poučne članke o čeških in jugoslovanskih odnosih, v katerih se poudarja potreba poljskega naroda tesnejših stikov z bratskimi narodi.

s Glavno mesto Slovaške v češkoslovaških rokah. Glavno mesto Slovaške Požun, ki se bo imenovalo Wilsonovo mesto, je v rokah češkoslovaške armade. Požun (Bretislava) je največje slovaško mesto, šteje 80.000 prebivalcev, med katerimi je 27.000 Slovakov. Nemški življenj je pomadžarjen. Požun je sedež mnogih uradov, bilo je v njem tudi mađarsko vseučilišče, ki se sedaj umeknilo češkoslovaškemu vseučilišču.

s Rabelj Borojevič. Pod tem naslovom poročajo »Lidove Novine«: Borojevič se neki opravičuje pred narodnim Večem v Zagrebu, ker je skušal narodno vlado strmoglaviti. Treba je dokazati, da ni med maršalom Svetozarjem Borojevičem de Bojna ter drugimi avstrijskimi generali, nerijateljci vsega, kar je slovenskega, prav nobene razlike. Za to trditve je podal izkaz stotnik, ki se nahaja sedaj v Pragi in ki je Borojeviča dobro poznal v dneh njegove slave. Po bitki na Plave meseca junija t. l. so metali ententni zrakoplovi hrvaške letake, na katerih je bil podpisan dr. Ante Trumbić, predsednik jugoslovanskega odbora v Rimu. Letaki so nosili napis: »Kdorkoli najde to pisanje, naj ga izroči N. E. maršalu Svetozarju Borojeviču de Bojna«. V njem govori idealist najčistejšega kova vojakov, v katerem bi rad zbudil iskro slovenskega čustvovanja, razburil vest človeka in ponos moža, ki je izročil svoje zmognosti žilnosti ter obsojbevrdeni reči List se je končal: »Gospod general! Zgodovina je v svoji razsodbi neizprosna. Čini posameznikov in celih skupin se sodijo resno in neusmiljeno. Vi ste hodili po poti ki bi Vas morala priversti tja, da bi v novih narodnih pesmih zamenjali Vuka Brankovića. Kaj ne bi bila to grozna usoda za Vas? — Stotnik je sam preložil besedilo v nemščino. A list ni imel prav nobenega učinka. Borojevič je bil pri vojakih nepriljubljen. Dasi po rodu Srb, ga ni nikdar nihče slišal, niti na sprehodih, kamor je hodil sam niti v družbi z intendantom Beričem Hrvatom, govoriti srbohrvaški. Ko je prejel maršalovo palico je dejal, da se bodo tega spominjali njegovi pozni rodovi. — Njegov sin edinec je utonil v Dravi. Nemesis? Povelje, da se imajo pobesiti Čehi-Slovaki na plavski fronti, je podpisal — Borojevič.

Usnjate nabijke priporoča Peter Kozina & Co., trgovina čevljev Ljubljana, Breg 20.

Narodna vlada bo danes v popoldanski seji sklepala, kako se naj preskrbi naše vojaške pribežnike iz okupiranih krajev. To vprašanje se bo rešilo v popolno zadovoljnost moštva in častnikov

Našemu narodu — pravo omiko in prosveto!

Ono, po čemer so hrepneli milijoni naših src več ko tisočletje, se je zdaj uresničil: imamo svojo svobodo, neodvisno, demokratično državo, imamo veliko Jugoslavijo. Težek je bil boj za njo, nismo jo dobili brez žrtve. Zato nam je pa tudi nad vse ljuba in draga.

Izpolnila se je velika oporoka, ki nam jo je zapustil veleumni dr. Krek. On bi zdaj gotovo ne miroval, temveč bi bil šel nemudoma dalje na delo. Da bi bili vredni imena svobodnih državljanov, bi se bil posvetil z vso vnamo skrbi za pravo kulturno in gospodarsko osamosvojitve našega naroda. Vendar našega Mojzesa ni več! Smo pa še mi, da izvršimo njegove načrte.

Dr. Krek je pričelnik krščansko-socialnega dela na Slovenskem, zanesel pa ga je tudi med brate na jug. Njegova ustanova Krščansko-socialna Zveza v Ljubljani, ki ima veliko članic po jugoslovanskem ozemlju.

Krščansko-socialna Zveza je zdaj na tem, da vstane po težkem vojnem času k novemu življenju, da nadaljuje delo tam, kjer jo je bil prekinil svetovni požar, obenem pa, da izpolni vse, kar bi bilo nedostopnega v njej, in se preustroji, kakor zahteva tok in potreba časa; kajti gotovo je, da ne smemo podcenjevati duševnega stremjenja, ki spada k bistvu vsakega družabnega razvoja, nasproti materialnim interesom. Mi smo neposredno pred časom, ko bo šlo za velikopotezno kulturno politiko in gorje onim, ki bodo nepravilni. Vzporedno z zunanjo enotnostjo naroda, ki smo jo dosegli, moramo utemeljevati in utrjevati vedno globlje tudi dobrotno notranje narodove edinosti in družabne izobrazbe na preizkušnih, pravih načelih. Vsak naš človek mora postati sodelujoč član človeške družbe, in sicer po zmogljivosti, ki jih je sprejel od Boga. Skrbeti mora, da se ne zamudi in ne prezira nikdar in nikjer duha časa, dokler je ta v skladu in soglasju s krščanskimi načeli in z onimi Krekovimi besedami: Kar je v kaki ideji dobrega, je naše, katoliško! Le tako bo zajamčen prenovljeni Zvezi že v programu samem tudi njen obstoj, uspeh in napredek, in kar se še ne sme pozabiti: ugled in vpoštovanje v javnosti. Vsak neumeljen konservativizem in vsako neumevanje časa pa bi bilo Zvezi v kvar, istotako vsako pretiravanje.

Socialna Zveza stopa torej poživljena na noge in se bo izpopolnjevala tekom časa kar najbolj vsestranski. Njej gre za načela krščanske socialne demokracije, ki jih bo oznanjala vedno in povsod, za ona krščanske kulturne izobrazbe. Na polju teh načel je mogoče kar najširše in najraznovrstnejše delovanje in gibanje, z nobeno vedo in znanostjo niso v nesoglasju, z naravo in z vsem stvarstvom so v skladu. Vsakemu pripušča in omogočujejo najpopolnejši razvoj individualnosti, nikjer se ne more priti z njimi v upravičen spor; zakaj če bi se to godilo, bi bila načela zmotna in nevedna, da se za nje borimo. Da pa še mnogi tega ne pripoznajo, temu niso kriva naša načela, temveč to, da jih nejasno spoznajo. Mi pa vemo, kdo je porok za nje: sam Bog nas je prišel osebno na zemljo o tem poučiti, zato verujemo v resnico, in ta je — katoliško načelo! Če pa nekateri izmed naših vseeno ne ravnaajo tako, so to le suhe vejice na bujno zelenem drevesu. Njihova razumna jasnost je še premajhna, da bi to spoznala, stopili so v omejen krog, zapletli so se v mreže mračnega duha. Te suhe vejice pa bodo polomljene in v ogenj vržene, v kolikor ne odpadejo same.

V očigled časa, ki gotovo ni več daleč pred nami, pozivljamo vse članice Krščansko-socialne Zveze, vsa prosvetna in bralna društva, mladeniške in dekliške zveze, Orle, abstinentne itd., da začnejo iznova z načelnim delom, da se poživijo vse, kar je malo da ne zamrlo, in kjer je treba, pokliče čisto iznova k življenju. Začnite, kakor morete, samo da začnete, začeti pa morate! Ne odlašajte, čas beži, življenje naših dni je hitro! Ne pozabite, da zahtevajo vse današnje naprave in zadeve, kakor so: živo politično življenje, tehnika, industrija, znanost, leposlovje, obrazovalna umetnost, šolski pouk, vpliv časopisja itd., vedne čuječnosti in samopopolnitve, ki se mora na njih delati vedno, če hočemo, da uvidimo nevarnosti: da obnemoremo na najnižji stopnji družbe. Tega pa gotovo nečemo, zato moramo pridno delati, veliko delati in vztrajno delati!

Osrednja Socialna Zveza v Ljubljani ustanavlja svojo osrednjo pisarno z nalašč za to določeno mesto na čelu. Na njo se boste mogli obračati v vseh zadevah in vedno vam bode postreženo. Tja boste pošiljali vse svoje želje in zahteve, obenem pa tudi primerne načrte, da bo skupno delo uspevalo. Čim bolj skupno in naše

delo, tem lepši bodo uspehi! Prosimo pa, da izprva nekoliko potrpite, dokler se vse ne uredi, saj bo to trajalo prav malo časa. O vseh nadaljnjih korakih boste potem časopisja ali celo zasebno obveščeni pravočasno in iste uslužnosti pričakuje tudi osrednja pisarna od vas.

Važno bi bilo tudi to-le: da nam naznanite začasno stanje društva in odbor, ki mu načeljuje, če ste poživili društvo novno, kdaj in kako, ali če ste ga ustanovili iznova, če se ne, kdaj mislite to storiti; kajne želje in nasvete ima odbor, kakšne imajo člani in v čem potrebuje ljudstvo predvsem največ pouka. Vse svoje dopise pa naslovite na naslov: **Osrednja pisarna Krščansko-socialne Zveze, Ljubljana, Ljudski dom.**

Jugoslovani, Jugoslovanke — na delo, začnimo!

Ne prenačimo se!

V uradnem listu št. 8 je razglas mestnega magistrata ljubljanskega, v katerem se pozivljajo slovenski starši, naj pošiljajo otroke v slovenske šole. Minuli so časi, ko se je pri nas germaniziralo pod pritiskom nemških šefov in je bilo na Kranjskem v državni službi skoro bolj potrebno znanje nemščine ko slovenščine. Razglas je v tem oziru zelo umesten in nespamet ter sramota obenem bi bilo za nas, če bi hodil še dalje kak slovenski otrok v pomembnevalnice. Pravimo: slovenski otrok. Kaj bo pa z Nemci, kolikor jih je (oziroma bo) ostalo na našem ozemlju? Najprej omenimo, da jih bo veliko manj pri prihodnjem štetju, nego jih je bilo pri zadnjem, ker bo odpadel pritisk na odvisne ljudi, da zatajijo narodnost. Nekaj pa jih bo vendar ostalo in ne bodo vedno najslabši tisti, ki bodo priznali to, kar so, kot v nemški dobi niso bili najslabši tisti Slovenci, ki niso postali nemškutarji. Ali naj silimo tudi te v slovenske šole? Tem storimo to, kar so storili Nemci (n. pr. na Koroškem!) proti drugim narodnostim in s čimer so se osramotili in obsovali pred vsem omikanim svetom. Imenovani razglas jim grozi, čeprav jih ne imenuje izrecno: »Kdor ne bo vzgojen v narodni šoli in v narodnem duhu, ne bo imel upanja, da doseže v Jugoslaviji količjak ugodno eksistenco, javne službe pa sploh ne.« Ali je mišljena stvar resno? Tu moramo izjaviti, da se iz več razlogov s takim stališčem ne moremo strinjati. Vzemimo stvar praktično! Ali se nam bo posrečilo, združiti res vse Jugoslovane v našo državo, ne vemo; Italijani nam groze, da ne. Ali bomo potem mogli zahtevati, da se ravna z našimi rojaki drugače kot ravnamo mi, če smo gospodari? Če ne bo ta vojna napravila v glavnem konca narodni nestrpnosti, kakor je n. pr. tridesetletna zajezila verske boje, so krvaveči še narodi goljufani za eneda izmed najlepših sadov. Narodni boji so napravili tak vrišč, ropot in šund, da so ljudje pri tem oglušali za vse drugo. Zgodovina bo rešila vračanje, kdo bo imel od tega dobiček. Zdi se nam, da v glavnem nekaj uradnikov, politikov, žurnalov in industrijev, za delavne sloje bi pa bilo bolje, če bi se bila ta energija, ki se je ubila v požiranj narodnih manjšin, izrabila in udejstvovala na polju narodnega in splošnokulturnega napredka. Zato je tudi značilno, da je socialna demokracija zavzemala vedno več ali manj odklanjalno stališče proti narodnim bojem in da je preganjal ranjki dr. Adler, velik politik in plemenit človek, zdravnik tudi v politiki za delavne sloje, s tako doslednostjo nacionalne kričaje in rekel še mesec dni pred smrtjo, da ga je sram sedanje Avstrije in njenih Nemcev.

Zatiranje manjšin nasprotuje demokraciji, ki zahteva, da nudi država kar mogoče velikemu številu ljudi možnost delovanja v javnosti in možnost, razviti svoje zmožnosti. Šovinizem jemlje tako možnost vsem, ki nimajo gotovega zunanega znaka. Demokracija zahteva, da se upošteva volja ljudstva doli do posamezne vasi in občine, da se da posameznim delom samouprava, v kolikor je le združljivo s cilji celotne države. Pravi demokrat bo vedno proti centralizmu, ker ve, da je za vladanje treba poznati krajevne razmere in da mora biti ljudem dana v bližini priložnost, da se pritožijo, če se jim godi krivica, da izrazijo svoje želje po izboljševanju itd. Na načelu: »Bog v višavi in car v daljavi« je razpadla ruska absolutistična monarhija; neznosen birokratizem jo je oviral, da se ni mogla razviti.

V novi državi naj vlada svoboda v verskem in narodnem oziru! To je pot, ki bo po sili razvoja samega brez nasilja naučila druge narodnosti v našem ozemlju prav temeljito državnega jezika, ne da bi nam bilo treba, zagreniti jim bivanje v državi z nepotrebnim šikaniranjem. In če bomo imeli državljane, ki bodo poznali jezik

in kulturo tudi dveh narodov bo dobra, nam bo to le v korist in bo pospeševalo naš napredek v tekmi z drugimi narodi. Zato pa nikari ne grozimo že sedaj manjšinam, saj niti ne vemo, če ne bo mirovna konferenca — kar bi bilo brezdvomno želeni — zahtevala zanje posebnega varstva! Prelomimo z načelom Nemcev in Italijanov, da morajo biti v državi državljani prve in državljani druge vrste!

Seje Narodne vlade.

Iz 19. seje Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 19. listopada 1918.

Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju sporoča z ozirom na protest Narodne vlade, da je izvršilni odbor prov. deželnega zbora v Celovcu zasegel vse fondе vojnokreditnega zavoda za južno ozemlje, sledeče: Zasega se je izvršila le začasno do končne likvidacije tega premoženja, ki je skupno narodom naše monarhije; zato se s tem pravice državljanov do teh fondov niso kršile.

Stacijsko poveljstvo da se dogajajo še vedno velike in ne javnega premoženja v Ljubljani in okolici. Stacijskemu poveljstvu se naroči, naj se tako blago strogo straži, krivci pa brezobzirno aretirajo in izroče sodišču. Državnemu pravdniku naj se naznanijo vsi znani slučajji neopravičene posesti takih predmetov. Izda se oklic trgovcem, v katerem se svari pred nakupom očitno ukradenega blaga.

Poljsko poslaništvo na Dunaju naznaja, da je poverjen z zastopstvom vojaških interesov poljske države pri Narodni vladi general Adam Nowotny.

Prebere se telefonično poročilo iz Zagreba, v katerem se javlja Narodni vladi dopis deželne vlade za Dalmacijo glede provizorične ureditve celokupne države SHS na vsem etnografskem teritoriju tega naroda. Razprava o zadevi se preloži na sejo v četrtek, dne 21. novembra.

Določa se poročilo iz Rakeka, da je ondotni italijanski poveljnik dal potegniti kordon, čez katerega ne sme nihče brez dovoljenja, da je dal bivše avstrijske vojake zajeti ter jih odgnati v taborišča v Postojni. O enakem postopanju Italijanov se poroča tudi iz Cerknega. O zadevi se obvesti Narodna vlada s protestom in naročilom, naj sporoči to srbski vladi.

Dne 16. listopada se je vršila v Gradcu seja zastopnikov Narodne vlade z zastopniki štajerske dežele. Dogovorili so se, že v novembru, tako tudi v decembru da izplača štajerska deželna uprava kakor 1918 vse deželne zavode in deželne uslužbenca na štajerskem, ki spadajo sedaj pod območje Narodne vlade SHS v Ljubljani; izplačila se vrše na račun Nar. vlade in se povrnejo s 5% obrestmi od 1. novembra 1918. Dogovor se ratificira.

Odstavi se dosednji ravnatelj kopališča v Rogaški Slatini Mulley; na njegovo mesto se imenuje uradnik Lochbühler. Nadporočniku Papežu se poveri zastraževanje kopališča.

Razpiše se mesto policijskega ravnatelja v Ljubljani.

Tostran demarkacijske črte, zlasti v Ljubljani, se nahaja mnogo nezaposlenih železničarjev, podrejenih prejšnjemu tržaškemu ravnateljstvu, ki so se bili javili bojne, ali so na dopustu, ali pa po izvršenem državnem preobratu niso več prišli v službo. Ker se nakaže plača samo tistim, ki vrše službo, se pozovejo vsi začasno nezaposleni železničarji, ki reflektirajo na nadaljnje službovanje, da se javijo v najkrajšem času pri prometnem poverjenstvu.

V Ljubljano je prišel zastopnik oddelka za zdravstvo v Zagrebu s prošnjo, da se odstopi Zagrebu nekaj sanitetnega materiala, zaplenjenega v zadnjem času, ker v Zagrebu takih predmetov silno manjka. Oddelku za zdravstvo v Zagrebu se odstopi proti poznejšemu obračunu sanitetni material, ki ga rabijo neobhodno.

Dosedanja »Kranjska deželna komisija za preskrbo vračajočih se vojakov« se preosnuje v »komisijo za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani« in raztegne svoj delokrog čez vse območje Narodne vlade. V to komisijo vstopi in se z njo spoji »Slovenski odbor za vojne invalide v Ljubljani«, obstoječ pri društvu »Dobrodelnost«.

Iz 20. seje Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 21. novembra 1918.

Koroški deželni odbor javlja, da nameravata priti dne 22. novembra dva njegova pooblaščenca v Ljubljano, da se domenita z Narodno vlado glede začasne meje med območjem Narodne vlade SHS v Ljubljani in Nemiške Avstrije. V istem smislu poroča državni urad za zunanje zadeve na Dunaju, ki zagotavlja, da so varnostne straže, ki stoje na slovenskem ozemlju, določene samo za vzdrževanje miru in reda. Odgovori se telefonično, da Narodna vlada vztraja na stališču, da se ne pogaja, dokler stoje nemške čete in vojaške straže na slovenskem ozemlju Koroške. Isto se sporoči na Dunaj.

Predsednik graškega višjega deželnega sodišča Pitreich je razpisal po poročilih časopisja sodna mesta tudi v slovenskem delu Koroške. Narodna vlada vloži proti temu oster protest.

Vrši se je razgovor o korakih, ki se naj store, da se informira entento o prodiranju Italijanov v naše ozemlje in o jezikovnih razmerah na Primorskem. Od dr. Koroška je Narodna vlada čisto odrezana. Sklene se dvojno: 1. V teh dneh se bo vračala angleška mislija z majorjem George Grosfieldom iz Prage skozi Ljubljano domov. Čehoslovaška vlada v Pragi se naprosi, da sporeči čas odhoda. Člani vlade jo bodo v Ljubljani informirali o naših željah in prosili za posredovanje pri angleški in francoski vladi. 2. V Prago se pošlje zastopnik Narodne vlade k predsedniku čehoslovaške republike Masaryku, osebnemu prijatelju Wilsonovemu, da ga informira o našem položaju in prosi za posredovanje pri ententi, zlasti Ameriki.

Narodna vlada je razpravljala obširno o predlogu zemaljske vlade za Dalmacijo, naj se uredi takoj provizorično celokupna država SHS na vsem etnografskem teritoriju tega naroda. Po tem načrtu bi načeloval državi začasno, dokler se ne skliče konstituenta, srbski prestolonaslednik Aleksander kot regent. Legislativno oblast bi imelo do konstituyente Državno veče, obstoječe iz članov Nar. vlade v Zagrebu, 50 zastopnikov kraljevine Srbije, eventualno tudi 5 zastopnikov Črne gore in 5 zastopnikov Vojvodine. Regent bi iz članov Državnega veča imenoval prvo ministrstvo, dalje 5, event. 7 državnih tajnikov in 5, event. 7 guvernerjev s sedežem v Ljubljani (za Slovenijo), v Zagrebu (z naslovom »ban«, za Hrvaško in Slavonijo), v Splitu (za Dalmacijo), v Sarajevu (za Bosno in Hercegovino), v Belgradu (za Srbijo) in event. tudi v Cetinju (za Črno goro) in Novem Sadu (za Vojvodino). Državni tajniki bi posredovali med osrednjo vlado in deželami ter imeli glas v ministrskem svetu. Kadar bi se povrnil mir in red v deželo, bi se izvolila konstituenta — volilni red bi izdelalo Državno veče — in sešla v Sarajevu, kjer bi zborovalo do takrat tudi Državno veče. Konstituenti bi bila pridržana izrecno določitev državne oblike (monarhija ali republika), določitev ustave, imena države, glavnega mesta in zastave. — Glede predloga so podali poverjeniki izjave, ki so jih sklenile tozadevno njihove stranke. Sklenilo se je soglasno, da se o predlogu ne glasuje, ker gredo itak člani Narodne vlade, ki so zaeno tudi člani Narodnega veča, jutri v Zagreb k seji Narodnega veča. Tam bodo obvestili o stališču svojih strank Narodno veče, ki se bo potem izjavilo o predlogu zemaljske vlade za Dalmacijo.

Razglasi Narod. vlade.

O imenovanju pri poverjenstvu za uk in bogocastje. Imenovani so začasno: Dr. Fran Skaberne, bivši ministerjalni tajnik, za upr. gospodarskega poročevalca; dr. Stanko Majcen, bivši namestniški praktikant za koncipista; Narte Velikonja, absolvirani pravnik, za konceptnega praktikanta; dr. Ivan Grafenauer, profesor na I. državni gimnaziji in dr. Leopold Poljanec, profesor na državni gimnaziji v Mariboru, za višja šolska nadzornika.

O Skrb za vojaške konje. Skrb za konje umikajoče se bivše avstro-ogrske armade, ki so prišli v ozemlje Narodne vlade SHS, je prvotno v silo prevzelo poverjenstvo za kmetijstvo, ki pa vsled svoje organizacije ne razpolaga čez potrebne delovne sile, zato je ta posel 12. novembra t. l. izročilo poverjenstvu za narodno obrambo, dasi še naprej pomaga, kolikor je v njegovi moči. O vseh zadevah, ki se tičejo vojaških konj, se je odslej naprej obračati edino le na poverjenstvo za narodno obrambo v Ljubljani (deželni dvorec). Skrb za plemenske konje in sploh za konjerejo ostane seveda v področju poverjenstva za kmetijstvo v Ljubljani (Slovenska kmetijska družba). — Poverjenstvo za kmetijstvo: Poverjenik: prelat Andrej Kalan I. r.

O Osebnih in tovarni promet na železnicih. 1. Po naredbi št. 9, priobčeni v Uradnem listu št. 1 z dne 4. novembra 1918, je bil zasebni tovarni promet do preklica ustavljen. Ta naredba se je z dnem 19. novembra 1918. razveljavila. 2. Po naredbi št. 20, priobčeni v Uradnem listu 2 z dne 6. novembra 1918, je bil civilni osebni promet po vseh železnicih — a slovenskem ozemlju ustavljen. Ta naredba se je z dnem 19. novembra 1918. razveljavila. 3. Od dne 19. novembra 1918 dalje veljajo glede vsega prometa na železnicih po slovenskem ozemlju države SHS nastopne določbe: Dovoljen je po določbah, ki so bile na železnicih v veljavi pred 31. oktobrom 1918, to je pred ustanovitvijo države SHS: a) osebni, prtljažni, kosovno-brzovozni in kosovno-tovorni promet neomejeno na ozemlju države SHS. b) Brzovozni in tovarni promet v polnih vozovih na ozemlju države SHS z omejitvijo na možnost razpoložljivih transportnih pomočkov. Uporaba voz za transporte aprovizacijskih potrebščin, kakor živil, premoga, drv itd., razen alkoholnih pijač, dalje potrebnih za železniški in rudniški obrat in za selitve je prosta. Uporaba voz za transporte drugih predmetov je do preklica dovoljena le proti transportni dovolitvi voznega prometnega vodstva v Ljubljani. c) Osebnih in prtljažni promet v kraje izven države SHS. d) Kosovno-brzovozni in kosovno-tovorni promet in isti promet v polnih vozovih v kraje izven države SHS je omejen na možnost kakor pod b). K točki c) in d): Glede prtljažnega, brzovoznega in tovarnega prometa v kraje izven države SHS veljajo narode poverjenstva za prehrano, trgovstvo in industrijo in poverjenstva za javna dela o izvozu blaga iz države SHS.

Stanovanje (ena meblirana soba s kuhinjo z vso opremo se da brezplačno osebni, ki bi bila pripravljena dati proti plačilu hrano dvema osebam. Primerno za kako begunko ali šiviljo. Ponudbe pod „Slovenca“ na upravnishvo „Slovenca“.

Skladišnik ki je izurjen v železninarstvu stroki, se takoj sprejme. Ponudbe in prepisi sprleval naj se dopišljejo pod šifro „Slovenca“ na poštni predal 155, Ljubljana.

2 blapca se sprejmeta h konjem. Hrana in stanovanje v hiši. — Jos. Reich, Ljubljana.

Jedilnega kostanja kupim vsako množico. Takošnje ponudbe se prosijo na „Poštini predal 151, Ljubljana“.

200 m rjavje kotenine se proda. Naslov prodajalca pove upravnishvo „Slovenca“ pod št. 4573.

Pevovodja se išče v večjem industrijskem kraju na Gorenjskem. Za stalno službo preskrbljeno. Ponudbe na upravnishvo „Slovenca“ pod šifro „pridnost 4607“.

Absolvent trgovske akademije išče primerno službo. Ponudbe pod št. 1300 na upravo „SLOVENCA“.

Išče se podkovski mojster Jakob Lončar s Spod. Štaj., svojedobno pri gorski haub. bat. 1/11. Komur je znano njegovo bivališče, naj sporoči sedanji naslov podkovski šoli Sloven. kmetij, družbe v Ljubljani. 4633

Spretni šivilje in učenka se takoj sprejmejo v modnem salonu za damske obleke Sodna ulica št. 11, II. nadstropje.

Zimska suknja in površnik se prodaja. Kje, pove uprava „Slovenca“ pod številko 4636. —

Klapi h konjem, trije, trezni in pošte, ni, se sprejmejo proti dobri plači, hrani in stanovanju pri Fr. Karlovšek, posestnik in trgovec, Lava pri Celju. 4637

Drožerijo, dobro vpeljano in dobro ali vsemu v najem. Ponudbe pod „H. G.“ št. 4638 na upravo „Slovenca“.

Služba organista se razpisuje pri župnem uradu v Metliki. Donoski so: 65 K mesečno in užitek ene njive. Nastop lahko s 1. decembrom.

60 panjev - kranjčev, praznih, novih ali enkrat rabljenih v enotnih merah 70—30—16 cm proda Alojzij Štirn, Laporje pri Slov. Destrču. 4641

Fina obleka, lepa, dalje površnik in zimske hlače za 14—15 let starega fanta se proda. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 4640.

Čevlje dobre, močno izdelane iz rujačvega in črnega usnja, moške in ženske, prodam trgovcu. Ant. Škerjanc, čevljar v Sp. Šiški št. 117.

Strojnik, obenem ključavničar se sprejme, me takoj. Prednost imajo oni, ki so zmožni elektrike in telefona. Pisane ponudbe na upravo „SLOVENCA“ pod „Strojnik 4635“.

Službo hišnika išče mlad zakonski par brez otrok proti prostemu stanovanju. Ponudbe pod „hišnik 19“ na upravo „Slovenca“.

Proda se več različnih oblačil in perila za dečke, deklice in žene, tudi otroške igrače ter lepa salonska garnitura. Vpraša naj se v nedeljo, ponedeljek in torek dopoldne na Bleiweisovi cesti 27, II. nadstropje, vrata 7.

Hišnik se išče, obrtnik ali večer vrtnarstva, ki bi bil obenem tudi trgovski sluga. Zena mora biti krepka in snažna, da pomaga v hiši. Osebo se je predstaviti na Bleiweisovi cesti 27, II. nadstropje, vrata 7.

Šivalni stroj moški, četudi malo rabljen, se takoj kupi. Ponudbe naj se pošiljajo na Fran Orožim, Trnava, pošta Gomilsko, Stajersko.

Blapac h konjem se takoj sprejme pri tverdi E. Kotzbov v Kranju. 4630

Vrtnar, sčeno čemšenik. Več se poizve pri tverdi Feliks Urbanc v Ljubljani.

Več delavcev sprejme trgovina z železnino Fran Stupica, Ljubljana, Marije Terezije cesta 1. 4616

Proda se po nizki ceni 3 kg dobrega rjavega, nekoliko velikih, lepih rjuh, nekaj štrn krasne surove svile, 2 samokrosa, 2 žepni uri in daljnogled. Zelo ugodna prilika. Breg 8, I. nadst. levo. 4617

Pes-črvaj, dober nočni varuh, se kupi. Ponudbe pisмено ali osebno v trgovini Ljubljana, Dunajska cesta 11.

Želvi-žičniki, razne vrste, so naprodaj v večji množini. Natančneje se poizve pod šifro „A. B. 4538“ pri upravi „Slovenca“ ako se priloži znamka za poštino.

Živo apno se bo nakladalo dne 28. in 27. t. m. v Stranjah pri Kamniku. Kdor ga potrebuje, ga lahko dobi v večji ali manjši množini po nizki ceni. FRANC BODLAŠ, Stranje p. Kamn. ku.

Kot kuharica za svahte ter druge pri- ugodno proda. Pismena vprašanja je pod „Vogelna hiša“ takoj oddati upravnishvu „Slovenca“.

Izdala konzorcij „Slovenca“.

Saharin 440% se odda. Škatlice po 50 g po K 110.— pošilja po pošti Franc Ojak, Sv. Gregor, pošta Ortnik.

Kdo ve izmed vračajočih se ruskih ujetnikov, kje se nahaja Andrej Buczynski, ki se je zadnjič oglašil dne 20. dec. 1917. iz donskega okraja, postaja Veliko Knažovo, pri L. Nik. Bezuhlav. Obvestil prosi in stroške poravnati Marija Buczynski, Dunaj XIII. 2. Tlig. 15.

500 kg premoaga dam onemu, ki mi pre- skribi stanovanje z eno sobo in kuhinjo v bližini južnega kolodvora. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 4622.

Več delavcev sprejme takoj kakor tudi pozneje tverda Schneider & Verovšek, trgovina, Ljubljana. 4621

2 meblirani sobi z lepo opremo isčeta gospoda, skupaj ali ločeno. Ponudbe na upravnishvo „Slovenca“ pod „soba 302a“. 4595

Sprejme se nekaj

raznašalcev za raznašanje „SLOVENCA“. Oglasiti se je v upravnishvu.

Globooko potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla naša iskreno ljubljena nepozabna soproga, mati, hči, sestra, gospa

Marija Vrhovec roj. Rutar

danes zjutraj po kratki mučni bolezn, previdena s sv. zakramenti za umirajoče. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti v Dragomerju h. št. 19 na ondotno pokopališče. Priporočamo blago pokojno v pobožen spomin.

Dragomer, 23. nov. 1918.

Žalujejo ostali.

2 žagarja potrebujem na beneški jarem za takojšnji nastop. Plača po dogovoru. Ponudbe na FRANC DOLENC, trgovina z lesom v Stari Loki, p. škofja Loka, Gorenjsko.

Javna dražba sadnega mošta.

Dne 30. listopada 1918 ob 9. uri dopoldne se bode v smislu § 343 trg. z. potom javne dražbe na Laverici v kletih biše št. 8 prodalo 9192 litrov lanskega sadnega mošta v 19 posodah od 300 do 700 litrov. Mošt pride v posodah posamezno v prodajo; izključna cena se bo določila pred dražbo na podlagi cenitve po sodnem cenilcu. Kupec ima izdražbano blago takoj plačati in prevzeti; posoda se proti kavčiji posodi po dogovoru med izdražiteljem in lastnikom posode.

Županstvo občine Rudnik,

dne 21. listopada 1918. 4628

Razpis.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani razpisuje dve mesti

konceptnega pristava

ki ji podeli najprej za leto dni provizorijem za adjutom 3000 K, potem pa ob zadovoljivem službovanju definitivno z uvrstitvijo v III. činovni razred konceptnih uradnikov v zmlisu zborničnega plačnega in napredovalnega predpisa (3600 K letne plače in 1000 K aktivitetne doklade). Za čas veljavnosti draginskih prispevkov se adjutom, oz. plača poviša za iste prispevke, kakor jih prejema definitivni državni uradniki s plačami, enakimi gornjemu adjutu oziroma plači, draginske doklade pa znaša 50%, več. Definitivno nastavljeni uradniki imajo pravico do pokojnine na podlagi zborničnega pokojninskega statuta. Eno mesto se eventualno odda inženirju. Pravilno kolektivno prošnje, opremljene z dokazili o starosti ne nad 35 let, o dovršenih pravnih in državnoslovnih študijah ali o dovršenih študijah na tehnični visoki šoli, o znanju jezikov, o drugačni usposobljenosti in o dosedanjem službovanju je najpozneje do 5. decembra 1918 vložiti pri zbornici.

V Ljubljani, dne 21. listopada 1918.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Volika, moderno zidana

vogelna hiša

v Ljubljani, ki se dobro obrestuje, se ugodno proda. Pismena vprašanja je pod „Vogelna hiša“ takoj oddati upravnishvu „Slovenca“.

4536

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

priporoča

fotografske umetniške slike

A. BERTHOLD,

fotografski umetniški zavod

LJUBLJANA, SODNA ULICA 13.

4551

Proda se:

ena pisalna miza, kompletni državni zakon od leta 1849 naprej, Mayerhofer in več jurističnih knjig, corpus civ. in kan. Izve se: Breg št. 10, 2 nadst. levo.

Obovtnik 4543

Dr. Juro Adlešič

uhudno naznanja, da se je vrnil iz vojaške službe in osebno prevzel vodstvo svoje pisarne v Ljubljani, Sodna ulica št. 6 II.

CERAR FRANJO, tovarna slamnatih izdelkov v STOBU PRI DOMZALAH, se priporoča gg. trgovcem in siavnemu občinstvu za obila naročila različnih : SLAMNATIH SOLNOV SLAMNATIH TORBIC (cekarjev) PREDPRAZNIKOV itd. 2690

Stare damske klobuke

sprejema v popravilo in tudi nove na nove oblike prenaša FRANC CERAR, tovarna slamnikov v STOBU, pošta Domžale pri Ljubljani. — Cene primerno nizke točna postrežba. 3715

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebniht potrebin

Anton Z. Finžgar VARAZDIN (HRVATSKO)

debavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d. Svoji k svojim! : Svoji k svojim!

tambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Cerne, graver in izdelovatelj kavčuk-stambilijev

Ljubljana, Doornikova tr. 1.

ADVOKAT

Dr. Janko Žirovnik

pradnje od 15. novembra 1918 osebno.

Med vojsko se je preselil iz hotela »Pri Malici« v sosedno Bonačevo hišo Selenburgova ulica št. 5, v II. nadstropje. 4452

Metle vseh vrst, dalje

kis, vinski in navadni, ter slivovko nudi tverda

Ivan Perdan, Ljubljana.

Naznanilo.

Kakor hitro dopuste razmere, začne po 13 letnem odmoru izhajati obnovljeni

„Jug“

Zastaviti hočeva vse moči, da postane „Jug“ informativna, objektivna revija, principijalno izključujoča vsako strankersko politiko, da postane „Jug“ neodvisna, svobodna tribuna, enakopravno pristopna vsem, ki se čutijo sposobne in poklicane, javno govoriti svojemu ljudstvu.

Uthnil je v zgodovini brutalni boj orožja, začne se kulturni boj združenega slovanstva, začne se gospodarski boj Jugoslavije, našega trgovskega in industrijskega središča v Sredozemskem morju. Že danes vabiva k sotrudništvu vse jugoslovanske pisatelje. Začasna naročila sprejemajo vse knjigarnice.

Za uredništvo in upravnishvo „Juga“:

Dr. Franc Derganc,

izdajatelj.

Dr. Niko Župančič,

urednik.

Odgovor.

Vodstvo Kranjske deželne podružnice n. a. deželne življenske zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 12 odgovarja tem potom na mnogobrojna vprašanja p. n. članov-zavarovancev, da ostane vse poslovanje neizpremenjeno. Podružnico je ustanovil deželni zbor kranjski mesto lastnega deželnega zavoda, kar je deželni odbor razglasil z okrožnico z dne 17. svečana 1913, št. 3058/13. Torej stoji podružnica izključno na naši narodni podlagi.

P. n. zavarovalce pozivljamo v njih lastno korist, da redno plačujejo svojo zavarovalnino, nasprotno pa brez-pogojnojamči naš javni zavod ki stoji na podlagi vzajemnosti, za točna izplačila vseh dospelih in zapadlih zavarovanih vsot; kajti premoženje zavoda, ki je last članov, znaša 73.000.000, ki se vedno množi z novo pristopivšimi člani.

Z odličnim spoštovanjem

Janez Sajovic, s. r. vodja podružnice.

Ponudim 4523

slivovko, tropinovec, brinjevec, rum, konjak. Viljem Spitzer, Ljubljana, Kolizej

Čas je že sedaj, da si nabavite pravočasno kot najbolj primerno

božično darilo

Se pravo izvrstno dišeče toaletno milo vseh vrst pri firmi Milan Hočevar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.

Vsako sredo in soboto prodaja se pri tverdi

Franc Vokač

v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 5 v prvem nadstropju samo sledeče blago:

Volneno sukno za moške in ženske obleke.

Bombažna hlačevina (cajg) za moške obleke.

Odeje ali koci.

Sukno temnomodro in črno, 130 cm široko, iz mešane tkanine, zadostuje za žensko površno jopo 180 cm, in stane samo 98 kron.

Izgotovljene obleke za dečke od 6 do 10 let. Cena od 65 do 72 kron. 4559

Pošiljam tudi po pošti. Zahtevajte cenik.

1. razred. XI. avstrijska 1. razred. razredna loterija.

Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:

K 300.000 in K 100.000 glavni dobiček:

št. 10207, izžreban dne 16. oktobra 1915, IV. lot.

št. 88905, izžreban dne 11. oktobra 1917, VII. lot.

K 60.000 št. 341.35 in št. 60.603 K 10.000 št. 7738 in št. 130.169

K 30.000 št. 63.435 K 5.000 št. 68.425

mного dobitkov po K 2000, 1000, 800, 400 in veliko dobitkov po 200 K.

Izplačali smo na dobičkih za K 1.532.040.

Prihodnje žrebanje bo 11. in 12. decembra 1918.

Izžrebal se bode 4000 dobitkov v skupnem znesku K 540.000.

Srečke prodaja

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani,

kot poslovica avstr. razredne loterije in njene podružnice

v Celju, Celovcu, Trzinu, Splitu in Gorici.

Cena srečke: K 40, 1/2 K 20, 1/4 K 10, 1/8 K 5.

Igralni načrti in vsa pojasnila brezplačno! Dobitki plačljivi

takoj in brez odbitka!

Manufakturna veletrgovina ustanovljena leta 1885.

Franc Grobath, družba z o. z. Kranj

opozarja vse cenjene trgovce, da se v olajšavo nakupa vsakovrstno manufakturno blago po odredbi Narodne vlade brez izjeme lahko prodaja brez nakaznic. Priporočamo se vsem cenjenim odjemalcem za ohranitev nadaljnje naklo-njenosti z zadržilom popolnega zadovoljstva. 4491

Kranjska deželna podružnica

n. a. dež. življenske in rentne, ugodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim rizikom, otroških do, rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastoj in pošnine prosto. — Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Katoliška tiskarna v Ljubljani

Odgovorni urednik: Josip Gostinčar v Ljubljani.